

Wczoraj w kolejnym dniu wizyty w Polsce delegacja parlamentu RFN odbyła spotkanie z członkami kierownictwa partii i państwa. Tematyka przeprowadzonych rozmów dotyczyła przede wszystkim zagadnień związanych z dalszą normalizacją stosunków między Polską a RFN.

Tego dnia prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz przyjął delegację Bundestagu z przewodniczącą — Annemarie Renger.

W toku spotkania poruszono szereg spraw, związanych z rozszerzaniem wzajemnych kontaktów między obu krajami.

Członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR, przewodniczący Klubu Poselskiego PZPR — Edward Babiuch spotkał się z przewodniczącą Bundestagu — Annemarie Renger.

Delegacja Bundestagu z jego przewodniczącą złożyła wizytę ministrowi spraw zagranicznych — Stefanowi Olszowskiemu. Minister przedstawił zasady i główne kierunki polskiej polityki zagranicznej.

Odbyło się również drugie — w czasie wizyty w Polsce — robocze spotkanie delegacji Bundestagu z posłami reprezentującymi sejmowe komisje: spraw zagranicznych i handlu zagranicznego. (PAP)

Podpisanie wspólnych dokumentów

L. Breżniew i H. Schmidt zakończyli rozmowy w Moskwie

Wczoraj na Kremlu zakończyły się rozmowy sekretarza generalnego KC KPZR Leonida Breżniewa, przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR Aleksieja Kosygina i ministra spraw zagranicznych ZSRR Andrieja Gromykiego z kanclerzem RFN Helmutem Schmidtem i wicekanclerzem, ministrem spraw zagranicznych RFN, Hansem Dietrichem Genscherem.

Podsumowano wyniki rozmów dotyczących całego kompleksu wzajemnych stosunków między obu krajami, a także kluczowych problemów sytuacji międzynarodowej. Wyrażono wzajemne zadowolenie z dokonanej wymiany poglądów i potwierdzone wolę rozszerzania i pogłębiania współpracy między ZSRR i RFN w interesie złagodzenia napięcia w Europie i świecie.

Sekretarz generalny KC KPZR i kanclerz RFN podpisali wczoraj wspólne oświadczenie o wizycie w ZSRR kanclerza i wicekanclerza RFN.

(Omówienie wspólnego oświadczenia zamieszczamy na str. 2).

Leonid Breżniew i Andriej Gromyko oraz Helmut Schmidt i Hans-Dietrich Genscher podpisali radziecko — zachodniomoskiewskie porozumienie o dalszym rozwoju współpracy gospodarczej.

Po podpisaniu wspólnego oświadczenia H. Schmidt wziął udział w konferencji prasowej, podczas której wyraził zadowolenie z wyników rozmów, jakie przeprowadził w Moskwie z L. Breżniewem. Rozmowy te — powiedział Schmidt — były bardzo intensywne. Kanclerz Schmidt podkreślił,

UWAGA CZYTELNICY

Jutro, 1 listopada „Głos Wielkopolski” ukaże się jak zwykle każdego dnia, natomiast kolejne wydanie naszego dziennika przewidziane jest na trzy dni: sobotę, niedzielę i poniedziałek (objętość 12 stron). Sprzedawane ono będzie w kioskach „Ruchu” oraz dostarczone przez doręczycieli, którzy — jak poinformowała nas Poczta — pracują w sobotę, 2 listopada.

W trzecim dniu oficjalnej wizyty w Polsce

P. Losonczi na Ziemi Olsztyńskiej

Sroda była trzecim dniem oficjalnej wizyty, jaką składa w Polsce przewodniczący Rady Prezydialnej Węgierskiej Republiki Ludowej Pal Losonczi z małżonką. W tym dniu węgierski gość w towarzystwie przewodniczącego Rady Państwa Henryka Jabłońskiego i jego małżonki przebywał w województwie olsztyńskim.

Region ten utrzymuje od szeregu lat bliskie kontakty w wielu dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego z okresem Somoży w Węgierskiej Republice Ludowej.

Przykładami braterskiej współpracy obu regionów są m.in. kontakty Akademii Rolniczo-Technicznej z kilkoma podobnymi uczelniami na Węgrzech.

Przed południem P. Losonczi i H. Jabłoński w towarzystwie gospodarzy województwa przybyli do największego

na Warmii i Mazurach ośrodka dydaktyczno-naukowego — Akademii Rolniczo-Technicznej.

Powitanie gości odbyło się przed gmachem rektoratu. Na frontonie budynku napis w językach węgierskim i polskim „Przyjaźń krajów socjalistycznych gwarantuje pokój światu”.

P. Losonczi i H. Jabłoński zwiedzając szkołę — obejrzeli m.in. pracownie Instytutów Chemizacji Rolnictwa oraz Zoo techniki. W rozmowach z naukowcami i studentami goście interesowali się działalnością oraz dorobkiem tych placówek i codziennym życiem młodzieży akademickiej.

Następnie odbyło się spotkanie gości z gronem profesorów i młodzieżą akademicką.

W imieniu władz uczelni do stojnych gości przywitał prorektor uczelni prof. dr Teofil Mazur. Podkreślił on, że bliskie owocne kontakty ośrodków naukowych Polski i Węgier — wymiana doświadczeń, wspólne podejmowanie prac badawczych, wzajemne praktyki naukowe i studentów — przyczyniają się do pogłębiania współpracy gospodarczej obu krajów.

W czasie spotkania przemówienie wygłosił przewodniczący Rady Prezydialnej WRL P. Losonczi. (Omówienie przemówienia publikujemy na str. 2)

Kończącym akcentem spotkania było wręczenie P. Losoncziemu honorowej odznaki A.

akademii Rolniczo-Technicznej, przyznanej mu przez Senat uczelni.

Uroczystość zakończyła „Mie dzynarodówka”.

Z kolei goście udali się do olsztyńskiego planetarium, gdzie obejrzeli projekcję astro nomiczną.

Na trasie przejazdu przez miasto P. Losonczi i H. Jabłońskiego serdecznie pozdrawiali mieszkańcy Olszty na.

Po południu przewodniczący WRN Józef Buziński z małżonką wydał śniadanie na cześć przewodniczącego Rady Prezydialnej WRL Pala Losonczi i jego małżonki.

W śniadaniu wziął udział przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński z małżonką.

Na zakończenie pobytu na Ziemi Olsztyńskiej goście zwiedzili pola grunwaldzkie. W tamtejszym muzeum obejrzeli fragment filmu „Krzyżacy”.

Wieczorem Pal Losonczi w towarzystwie Henryka Jabłońskiego powrócił do Warszawy.

PAP

Uczestnicy „Pociągu Przyjaźni” w Poznaniu

W Poznaniu przebywała wczoraj grupa uczestników „Pociągu Przyjaźni”, który przyjechał do Polski ze Związku Radzieckiego. Jak już informowaliśmy, radzieccy goście są aktywistami Towarzystwa Przyjaźni Radziecko — Polskiej. Reprezentują oni różne środowiska zawodowe, organizacje społeczno-polityczne, młodzież. Wśród uczestników „Pociągu” znajdują się m. in. laureaci konkursu „Moje spotkanie z Polską”, zorganizowanego w ZSRR dla uczczenia 30 rocznicy PRL. Przyjechał także milionowy gość polskiej wystawy zorganizowanej w stolicy ZSRR.

Wczoraj grupa uczestników „Pociągu Przyjaźni” zwiedzała Poznań, spotkała się też z przedstawicielami załóg zakładów pracy. W szczególności serdecznej atmosferze przebiegała wizyta w Poznańskiej Fabryce Łożysk Tocznych. Radzieccy goście, którzy przybyli tam wraz z sekretarzem KW PZPR w Poznaniu, przewodniczącym Zarządu Wojewódzkiego TPP-R — Bogdanem Gawrońskim i konsulem generalnym ZSRR w Poznaniu —

Dokończenie na str. 2

20-lecie rewolucji algierskiej

Galowy koncert w Teatrze Narodowym w Algierze zainaugurował wczoraj obchody 20 rocznicy rewolucji algierskiej. Na uroczystości 20-lecia rewolucji algierskiej przybyło już wiele delegacji zagranicznych, a wśród nich delegacja polska z sekretarzem Komitetu Centralnego PZPR, J. Pińkowskim.

Rozmowy radziecko-portugalskie

Wczoraj odbyło się tu pierwsze spotkanie delegacji rządowych Związku Radzieckiego i Portugalii. Delegacji radzieckiej przewodniczy minister handlu zagranicznego N. Patoliczew, portugalskiej — minister stanu, A. Cunha. Strony dokonały wymiany poglądów na temat możliwości i perspektyw rozwoju kontaktów między Związkiem Radzieckim i Portugalią w dziedzinie gospodarczej, naukowej, kulturalnej i innych.

Apel kongresmanów

Ośmiu amerykańskich kongresmanów zwróciło się do prezydenta USA, G. Forda z apelem o oświadczenie prezydentowi południowo-koreańskiemu P. Dżong Hyl o rosnącym zanlepkowaniu w

społeczeństwie amerykańskim w związku z łamaniem demokracji w Korei Południowej. Prezydentowi Korei Południowej należy postawić ultimatum, iż jeśli prawa obywatelskie narodu koreańskiego nie zostaną przywrócone, Stany Zjednoczone przerwą pomoc dla jego reżimu. Kongresmani wysunęli również propozycję, aby w czasie swojej oficjalnej wizyty

W Korei Południowej w listopadzie br. prezydent Ford spotkał się nie tylko z prezydentem tego kraju, ale i z przedstawicielami opozycji.

Sekretarz stanu USA w Dhace

Amerykański sekretarz stanu H. Kissinger przybył wczoraj do stolicy Bangladeszu Dhaki z 19-godzinną wizytą. Na lotnisku sekretarza stanu USA powitał minister spraw zagranicznych Bangladeszu A. K. Hosajn.

Żołnierska pomoc

Żołnierze piechoty 12 dywizji zmechanizowanej im. Armii Ludowej pomagali w zbiorach buraków w PGR Wapnica pow. Stargard Szczeciński. Inna grupa artylerzystów z tej samej dywizji pracowała w PGR Nętkowo pow. Choszczno. Były to prace związane z sortowaniem ziemniaków, załadunkiem, transportem i wyładunkiem na stacji kolejowej.

Na zdjęciu: żołnierze piechoty zmechanizowanej ładują buraki na przyczepę traktora w PGR Wapnica.

Fot. — CAF

Przed 57 rocznicą Rewolucji Październikowej

Wystawa reprodukcji i płyt radzieckich

Staraniem Przedsiębiorstwa Handlowego ZSRR w Polsce — „Międzynarodowa Księga”, Przedsiębiorstwa Upowszechniania Prasy i Książki w Poznaniu oraz Pałacu Kultury, zorganizowano w naszym mieście — połączone z kiermaszem — wystawę reprodukcji i płyt radzieckich. Jej otwarcie nastąpiło wczoraj w salonie wystawowym Pałacu Kultury. Udział wzięli przedstawiciele KW PZPR w Poznaniu, władz terenowych i konsul generalny ZSRR w Poznaniu — Nikołaj Talyzin.

Wystawa obejmuje kilkadziesiąt reprodukcji obrazów malarzy rosyjskich XIX wieku. Efektowna to ekspozycja nie tylko pod względem artystycznym. Warto ją obejrzeć. W hallu, przed salonek wystawowym znajduje się kiermasz. Trzy stoiska prowadzą sprzedaż płyt gramofonowych, wydawnictw albumowych, pocztówek i reprodukcji znanych obrazów wielkich mistrzów. Zachwycają miniaturki obrazów — pochodzących ze zbiorów leningradzkiego Ermitażu — malarzy reprezentujących malarstwo zachodnioeuropejskie oraz niderlandzkie, jak również pięknie wydane i opracowane albumy, urzekające idealną wprost kolorystyką.

Nadto można również obejrzeć ciekawe przeziroczka, prezentujące Kraj Rad, jego zabytki i życie codzienne.

Wystawa reprodukcji i płyt radzieckich połączona z kiermaszem, jest jedną z wielu atrakcyjnych imprez, które przygotowano w Poznaniu

w ramach obchodów 57 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Już w pierwszym dniu towarzyszyło jej duże zainteresowanie poznaniaków. Potrwa ona do 8 listopada. (pik)

Wypowiedź G. Forda

Pomyślnie rezultaty pobytu H. Kissingera w ZSRR

Na konferencji prasowej w Białym Domu prezydent USA Gerald Ford oświadczył, że moskiewskie rozmowy między generalnym sekretarzem KC KPZR Leonidem Breżniewem, a sekretarzem stanu USA Henry Kissingerem były wielce konstruktywne. Zmniejszyła się pewna rozbieżność między poglądami obu stron. Dzięki postępowi osiągniętemu w Moskwie — mówił dalej prezydent — zapowiedziano, że spotkam się z Leonidem Breżniewem w rejonie Władywostoku w drugiej połowie listopada. Mamy nadzieję, że każdy nasz krok będzie oznaczał dalszy ruch naprzód i że zakończy się to zawarciem porozumienia podczas drugiego etapu rokowań w sprawie ograniczenia zbrojeń strategicznych. (PAP)

Nagle pogorszenie stanu zdrowia R. Nixona

Rzecznik szpitala w Long Beach (Kalifornia) oświadczył, że stan byłego prezydenta USA Richarda Nixona uległ nagle pogorszeniu i uważany jest przez lekarzy za „krytyczny”. Były prezydent doznał szoku pooperacyjnego. U R. Nixona stwierdzono też wylewy wewnętrzne.

Jak wiadomo Richard Nixon przeszedł we wtorek operację polegającą na zabiegowaniu żyły. (PAP)

Groźny pożar

Wczoraj nad ranem w Zakładach Fasa-Renault w Valladolid wybuchł gwałtowny pożar. Według wstępnych doniesień dzieło osób poniosło śmierć a kilkanaście zostało rannych. Przyczyny tragedii nie udało się na razie ustalić. Straty materialne są znaczne.

Katastrofa lotnicza

Kanadyjski minister transportu, J. Marchand poinformował, że w wyniku katastrofy samolotu „Lockheed Electra” należącego do linii lotniczych „N. Panatic Exploration”, który rozbił się 29 bm. w rejonie Arktyki, zginęło co najmniej 30 osób.

Z uwagą i sympatią śledzimy osiągnięcia narodu polskiego

Omówienie przemówienia P. Losoncziego

Wyrażając zadowolenie z wizyty w Polsce i możliwości pobytu w województwie olsztyńskim Pal Losonczy scharakteryzował na wstępie różnorodne kontakty i przyjacielską współpracę tego województwa z Węgrami. Olsztyńska uczelnia rolnicza przygotowuje fachowców dla rolnictwa węgierskiego w zakresie rybołówstwa słodkowodnego. Stypendysty węgierscy po ukończeniu Akademii wnoszą pozytywny wkład w rozwój węgierskiej gospodarki żywnościowej. Równocześnie wielu młodych Polaków uczy się w uniwersytetach i wyższych szkołach Węgier. Ta forma wzajemnego szkolenia — stwierdził — jest ważnym czynnikiem wielostronnej współpracy naszych krajów.

Naród węgierski — powiedział P. Losonczy — ze szczególną uwagą i sympatią śledzi osiągnięcia budującego socjalizm narodu polskiego. Wysoko ceni i wykazuje szczerą uznania dla bohaterstwa wysiłku narodu polskiego, który kraj zniszczony przez faszyzm Hitlerowski, w ciągu 30 lat zamienił w rozwiniętą gospodarczo, kwitnące państwo socjalistyczne. Na skutek prowadzonego z rozmachem budownictwa socjalistycznego, szczególnie od VI Zjazdu PZPR nastąpił szybki wzrost stopy życiowej narodu polskiego. W co raz pełniejszym stopniu zaspokajane są potrzeby w zakresie oświaty i kultury ludzi pracy.

Silną przewodnią siłą i inicjatorem sukcesów budownictwa socjalistycznego w Polsce jest PZPR, której uchwały i program po VI Zjeździe zo-

stał przyjęty przez naród polski z zaufaniem i powszechną aprobatą. Wielkie osiągnięcia polskich mas pracujących stworzyły podstawy ku temu, aby PRL jako równorzędnny członek wspólnoty socjalistycznej, odgrywała wybitną rolę również w życiu międzynarodowym.

Także WRL, jako członek wielkiej rodziny narodów budujących socjalizm, pewnie i owocnie dąży drogą budownictwa socjalistycznego. Za kilka miesięcy — powiedział P. Losonczy — 4 kwietnia będziemy obchodzić nasze największe święto narodowe, 30 rocznicę wyzwolenia kraju. Klasa robotnicza i cały naród uznaje i popiera politykę naszej partii, ofiarne i pilnie pracuje nad jej realizacją. Z okazji jubileuszu wyzwolenia naszej Ojczyzny rozwiniął się ruch współzawodnicstwa pracy, który jest jednocześnie czynnikiem zjednoczenia.

W marcu 1975 WSPR odbędzie bowiem swój XI Zjazd. Realizacja uchwał poprzedniego zjazdu WSPR przebiega w dobrym tempie i przynosi obiecujące wyniki. W okresie obecnej 5-letniej rocznicy dochód narodowy wzrasta przeciętnie o przeszło 6 procent, produkcja przemysłowa o 6 — 7 procent, produkcja rolna o 5 procent, dochód realny przypadający na jedną osobę w ciągu 5 lat wzrasta o 25 — 26 procent.

Mówiąc o polityce rolnej WRL P. Losonczy stwierdził, że w wyniku prowadzenia socjalistycznej gospodarki wielokładowej obecnie przy pomocy połowy siły roboczej osiąga się 2-krotnie większą produkcję rolną. Dziś już warunki pracy i dochody w rolnictwie są zbliżone do warunków w przemyśle. Wielkim osiągnięciem produkcyjnym rolnictwa socjalistycznego w WRL jest to, że całkowicie zaspokaja i pokrywa potrzeby ludności, a nawet znaczne ilości niektórych produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego można przeznaczać na eksport. Rolnicy węgierscy nieodwracalnie opowiedzieli się za nową formą gospodarowania, za nowym sposobem życia. Rozwój społeczeństwa socjalistycznego uważają za rękojmię własnego powodzenia.

Mówiąc o kontaktach gospodarczych swego kraju P. Losonczy stwierdził, że rozszerzanie się one przede wszystkim z krajami należącymi do RWPG. Z kolei nawiązując do tradycyjnej przyjaźni polsko-węgierskiej młodym powiedział, iż obecnie opiera się ona na współpracy naszych partii, rządów i narodów, na bazie marksizmu-leninizmu. P. Losonczy podkreślił, że współpraca naszych krajów rozwinęła się szczególnie w minionych 30 latach. Z roku na rok zwiększają się obroty wymiany towarowej, które w 1974 r. przekroczyły 300 mln rubli. Zgodnie z kompleksowym programem RWPG uczestniczymy w wielu wspólnych przedsięwzięciach, wzbogacamy współpracę poprzez różne formy kooperacji i specjalizacji gospodarczej obu krajów. Dobrze rozwijają się również kontakty kulturalne, ruch turystyczny i bezpośrednie kontakty bratnich miast i województw Polski i WRL. Przykładem tego jest województwo olsztyńskie i okręg Somogy.

Przechodząc do oceny aktualnej sytuacji międzynarodowej młodym zaakcentował, że w wyniku wysiłków Związku Radzieckiego i pozostałych krajów socjalistycznych w dziedzinie polityki zagranicznej można dziś z optymizmem oczekiwać zewnętrznych warunków budownictwa socjalistycznego. Uzgodniona działalność bratnich państw socjalistycznych

w zakresie polityki zagranicznej odgrywa decydującą rolę w ugruntowaniu zasad pokojowego współistnienia państw o różnych ustrojach społecznych. Dzięki temu można proces odprężenia uczynić zjawiskiem nieodwracalnym.

Jeśli chodzi o Europę — powiedział P. Losonczy — jesteśmy przekonani, że Europejska Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy przyczyni się do zapewnienia na tym kontynencie trwałego pokoju i bezpieczeństwa oraz wzajemnie korzystnej współpracy. Młodym powiedział się za zwołaniem w jak najkrótszym czasie konferencji europejskiej na najwyższym szczeblu.

W zakończeniu młodym wyraził przekonanie, że obecna wizyta przyczyni się do dalszego umocnienia wielostronnej współpracy naszych partii i narodów. (PAP)

Wspólne oświadczenie po wizycie H. Schmidta w Moskwie

Rozmowy w Moskwie przywódców radzieckich i przywódców RFN cechowało wspólne dążenie do dalszego rozszerzenia istniejących podstaw dla umocnienia wzajemnego zrozumienia, zaufania i dobrośąsiedzkiej współpracy — stwierdza wspólne oświadczenie o wizycie kanclerza i wicekanclerza RFN w ZSRR w dniach 28—31 bm. Helmut Schmidt i Hans-Dietrich Genscher odbyli w Moskwie szereg spotkań i rozmów z Leonidem Breżniewem, Aleksiejem Kosyginem i Andriejem Gromyką.

Sekretarz generalny KC KPZR i kanclerz RFN wyrazili zadowolenie z dalszego pogłębiania procesu odprężenia i umocnienia współpracy krajów europejskich oraz wyrazili stanowczy zamiar czynienia wszystkiego, co w ich mocy, aby proces ten stał się stałym i trwałym czynnikiem w życiu narodów Europy.

Strony przedyskutowały zagadnienia, związane z realizacją czterostronnego porozumienia z 3 września 1971 r. w części dotyczącej ich stosunków dwustronnych i w tym kontekście potwierdziły wspólne

Kronika sądowa

Kradli marzę gastronomiczną

Prokuratura Wojewódzka w Poznaniu zakończyła śledztwo w sprawie nadużyć w poznańskich restauracji „Arkadia”. Akt oskarżenia obejmujący 25 osób zatrudnionych w tym lokalu w latach 1969—73.

Śledztwo wykazało, że bufetowe przynosiły do „Arkadii” alkohol (kupowany w sklepach detalicznych), sprzedawany go konsumentom za pośrednictwem kelnerów po cenach obowiązujących w lokalu i przywłaszczają sobie kwoty stanowiące równowartość marży gastronomicznej. Nielegalnym zyskiem dzielili się z kelnerami. Podobnie sprzedawano alkohol — „wygospodarowany” podczas sprządków wódki (gastronomicznej) na kieliszki lub uzyskany od klientów w formie poczęstunków dla kelnerów.

Śledztwo wykazało, że każda z trzech oskarżonych bufetowych, współdziałając z kelnerami uczestniczyła w zagarnięciu marży gastronomicznej, której łączna wartość wahała się w granicach od 300 000 do 400 000 zł. Członkowie ówczesnego kierownictwa „Arkadii” zostali natomiast oskarżeni o to, że przyjmowali od bufetowych i kelnerów łapówki za tolerowanie opisanych machinacji.

Proces odbędzie się w drugiej połowie listopada br. przed Sądem Wojewódzkim w Poznaniu. (ak)

Wypowiedzi działaczy TPPR

Rosną szeregi wielkopolskiej organizacji

6 i 7 listopada br. odbędzie się w Warszawie IX Zjazd TPPR. Podsumowując dotychczasową, bogatą działalność kół towarzyszących, delegaci z całego kraju dyskutować będą nad uchwałą programową, nakreślającą najważniejsze zadania w działalności TPPR w ciągu najbliższych lat.

O dotychczasowych osiągnięciach i planach rozwoju wojewódzkich organizacji TPPR mówią w rozmowach z dziennikarzami Polskiej Agencji Prasowej:

Józef Karnyński — wiceprzewodniczący Zarządu Stołecznego TPPR. W naszej codziennej działalności zwracamy stałą uwagę na popularyzację wiedzy o Kraju Rad i jego osiągnięciach w różnych dziedzinach życia, pokojowej polityki KPZR i państwa radzieckiego.

Ekspozujemy współpracę Polski ze Związkiem Radzieckim, poświęcając szczególnie wiele miejsca konfliktom Warszawy z Moskwą i innymi miastami ZSRR.

W naszym klubie przyjmujemy rocznie ponad 1000 radzieckich grup turystycznych i organizujemy dla nich spotkania, w czasie których nasi ekonomiści, lekarze, inżynierowie, działacze społeczni informują o polskich osiągnięciach w różnych dziedzinach. Tutaj też odbywają się często imprezy artystyczne.

Z warszawskiej inicjatywy zrodziła się ogólnopolska impreza młodzieżowa — Olimpiada Języka Rosyjskiego, ciesząca się wśród uczniów dużym powodzeniem. Ważnym wycinkiem naszej pracy są też kursy języka rosyjskiego.

Bogdan Gawroński — przewodniczący ZW TPPR w Poznaniu. Wielkopolska organizacja TPPR, propagując wiedzę o życiu i pracy narodu radzieckiego stara się dotrzeć do wszystkich środowisk społecznych. Położyliśmy szczególny nacisk na aktywizację podstawowych ogniw organizacji, w tym także nowo powstałych zarządów gminnych. Efektem jest stały wzrost szeregów wielkopolskiego TPPR, zrzeszającego obecnie ponad 200 000 członków indywidualnych i przeszło 2500 członków zbiorowych. Wyrazem społecznego uznania dla działalności naszej organizacji było przyznanie jej odznak: „Za zasługi dla rozwoju województwa

poznańskiego” i Miasta Poznania.

W naszym regionie gościmy wielu przyjaciół ze Związku Radzieckiego; członkowie kół TPPR wyjeżdżają do ZSRR, organizujemy wakacyjne obozy szkoleniowo-wypoczynkowe, olimpiady języka rosyjskiego, konkursy oraz liczne imprezy popularyzujące, zwłaszcza wśród młodzieży dorobek Kraju Rad. Świadectwem aktywności członków TPPR w Wielkopolsce jest udział w pracach społecznych. W ciągu 4 ostatnich lat wykonywali oni różnorodne prace w parku — Pomniku Braterstwa Broni i Przyjaźni Polsko-Radzieckiej na Cytadeli. Wartość tego czynu wynosi ponad 50 mln zł. PAP

2748 000 mieszkańców Wielkopolski

Według danych Urzędu Statystycznego dla m. Poznania i Województwa Poznańskiego, Wielkopolska liczyła w dniu 30. VI. 1974 r. 2 747,6 tys. mieszkańców. 2 244,8 tys. osób zamieszkuje województwo, natomiast 502,8 tys. Poznań. Na wsł. mieszka 1 324,4 tys. osób, zaś w miastach województwa — 920,4 tys.

Miast liczących 10 tys. i więcej mieszkańców mamy w Wielkopolsce 25. Największe z nich to: Kalisz — 85 180 mieszkańców, Gniezno — 54 098, Ostrowo Wlkp. — 52 718, Konin — 47 511, Piła — 46 813, Leszno — 36 416. (jw)

Uczestnicy „Pociągu Przyjaźni” w Poznaniu

Dokończenie ze str. 1

nium — Nikołajem Tałyzinem, przedstawicielem PFLT powitał przed zakładem, wyrażając zadowolenie z możliwości nawiązania bezpośrednich kontaktów z reprezentantami Kraju Rad. Warto przy okazji zaznaczyć, że grupa pracowników PFLT gości w tym samym czasie w ZSRR, dokąd wyjechała w ramach „Pociągu Przyjaźni” zorganizowanego przez ZW TPPR w Poznaniu przy współudziale „Gazety Poznańskiej” i „Orbisu”.

Po zwiedzeniu zakładu uczestnicy „Pociągu” spotkali się z kierownictwem polityczno-gospodarczym oraz aktywnym robotniczym. Podzielono się m. in. doświadczeniami z działalności Towarzystw Przyjaźni w obu krajach. W imieniu gości mieszkańców Wielkopolski oraz załóżce PFLT przekazał serdeczne pozdrowienia sekretarz Komitetu Obwodowego KPZR z Riazania — Władimir Nikołajewicz Szestopalow. Podzielił on się także wrażeniami z pobytu w naszym mieście. Wszyscy uczestnicy „Pociągu” są zachwyceni Poznaniem i wzruszeni serdecznością z jaką przyjmowano ich w naszym mieście. (mi)

Telefony

Na około 60 000 zł szacuje się straty powstałe wskutek wczorajszego wypadku drogowego w Witaszyczkach w pow. jarocińskim. Zawinił kierowca ciężarówki Edmund W., który jadąc nieostrożnie zderzył się z ciągnikiem.

Do szpitala w Chodzieży przewieziono Bolesława S., który wszedłszy nieostrożnie na jezdnię został przejechany przez ciągnik. U pieszego stwierdzono obrażenia ciała.

W Sobieszkach w pow. kaliskim sponęła z nieustalonych dotychczas przyczyn stodoła o wartości 40 000 zł. (b)

Terroryści z Scheveningen zażądali samolotu

Czterej uzbrojeni terroryści, którzy przetrzymują 16 zakładników w kaplicy Zakładu Karnego w Scheveningen zażądali od władz holenderskich dostarczenia im samolotu, na którego pokładzie mogliby opuścić ten kraj. Terroryści nie ujawnili jednak, gdzie chcieliby się udać. Obiecali, że w wypadku spełnienia ich żądania zwolnią trzech kolejnych zakładników — dwie kobiety i mężczyznę chorego na serce. Pozostali zakładnicy zostaliby — według słów terrorystów — przewiezieni autobusem na lotnisko.

Wczoraj rano przedstawiciele holenderskiego Ministerstwa Sprawiedliwości i czołowi oficerowie policji spotkali się, aby rozważyć żądania terrorystów. Władze przypuszczają, że przy wchodzeniu na pokład samolotu terroryści zwolniliby pozostałych 13 zakładników. (PAP)

Zmarł doc. J. Wyżkowski

W Warszawie zmarł w wieku 57 lat wybitny geolog — doc. dr inż. Jan Wyżkowski, odkrywca „wielkiej miedzi” w Polsce.

Doc. Wyżkowski, długoletni pracownik Instytutu Geologicznego w Warszawie, prowadził w okresie powojennym liczne prace badawcze, które przyczyniły się do odkrycia jednego z największych w świecie złóż miedzi w rejonie Lubina, stwarzając podstawy nowej galezi gospodarki narodowej.

Doc. Wyżkowski był autorem licznych prac naukowych z dziedziny geologii. Był odznaczony m. in. Orderem Sztandaru Pracy I klasy i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. (PAP)

LOGODA

Zachmurzenie całkowite z przejaśnieniami w dzielnicach północno-zachodnich; opady, przemieszczające się od południa w głąb kraju. Rano mgły i zamglenia. Temperatura maksymalna od 4 do 8 stopni. Wiatry umiarkowane z kierunków wschodnich i północno-wschodnich.

Dzisiejszy serwis Informacyjny opracował Wojciech Nentwig.

2 STRONA

GŁOS — 31 X 1974

GŁOS WIELKOPOLSKI; Poznań, ul. Grunwaldzka 19. Adres pocztowy: skrytka nr 1074 60-959 Poznań. Redaguje kolegium: Marian Flejsterowicz (zastępca redaktora naczelnego), Tadeusz Kaczmarek (sekretarz redakcji), Kazimierz Marcinkowski, Wiesław Porzycki (redaktor naczelny), Zbigniew Sękowski, Zbigniew Szumowski, Jerzy Walasek.

Telefony: 600-41 łączy wszystkie działy. Dział łączności z czytelnikami 657-18. Sekretariat redaktora naczelnego 454-09. Zastępca red. naczelnego 657-18. Sekretariat redakcji 648-85. Dział miejski 659-39. Redakcja nocna 430-73 i 453-31. Wydawca: Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa — Książka — Ruch” — Biuro Ogłoszeń: Grunwaldzka 19 60-782 Poznań, tel. 659-16. Za treść i termin druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Rękopisów nie zamykamy nie zwracamy. Druk PZG im. M. Kasprzaka — Poznań.

Prenumerata: wpłaty na miesiąc (17,50 zł), kwartał (52 zł), półrocze (104 zł), rok (208 zł), przyjmując za pośrednictwem blankietów PKO Przedsiębiorstwo Upowszechniania Prasy i Książki RSW „Prasa — Książka — Ruch” ul. Zwierzyniecka 9, 60-813 Poznań, na konto PKO nr 5-6-151, ponadto listonosze i urzędy pocztowe. Indeks nr 35029. F-2

Z medalem do klienta

Wiele zmieniło się w wielkopolskim handlu od podjęcia przed czterema laty kampanii „HANDLOWY ZNAK JAKOŚCI”, której inicjatorem była redakcja „Głosu Wielkopolskiego”. Jako uczeni konkursowej komisji, mogliśmy doskonale obserwować zachodzące w tym okresie przeobrażenia. W związku z tym zmieniały się też cele naszej kampanii — od podniesienia rangi zawodu handlowca i zapewnienia prawidłowej obsługi klientów, przez propagowanie godnych naśladowania wzorów aż po problemowe omawianie w naszych publicystycznych cyklach spraw, mających dla handlu znaczenie zasadnicze jak m.in. zagadnienia związane z modernizacją sieci, z ulepszaniem struktury organizacyjnej i ekonomicznej.

Właśnie kończy się kolejny etap współzawodnictwa. Komisja podsumowuje wyniki działalności placówek zgłoszonych w tym roku do współzawodnictwa. Przemierzaliśmy wzdłuż i wszerz województwo, odwiedzając poszczególne sklepy i placówki gastronomiczne — jest więc okazja do podzielenia się z Czytelnikami nasuwającymi się refleksjami.

NAJLEPSI Z NAJLEPSZYCH

W kończącym się obecnie etapie współzawodnictwa szacujemy, że przynajmniej zostanie około 80 medali „HANDLOWEGO ZNAKU JAKOŚCI”, z czego na Poznań przypadnie 20 najwyższych wyróżnień, na województwo zaś 60. Do ostatecznej weryfikacji przez konkursową komisję wydziału handlu zgłosiło niemal 400 placówek. Konkurencja była więc ostra — jeden medal przypadał bowiem średnio na pięć — wcześniej już wybranych — jednostek.

W Poznaniu będzie to już szóste kolejne rozdanie medali; konkursowe podkomisje, działające przy wydziałach handlu urzędów dzielnicowych, mają już spore doświadczenia. Panuje więc zgodność oceny typowanych do medali kandydatów z opiniami komisji głównej, ostatecznie przynajmniej wyróżnienia.

Inaczej ma się sprawa w województwie, które do kampanii przystąpiło w roku ubieg-

łym, i to tylko w dziesięciu powiatach. Właściwie więc obecny etap współzawodnictwa po raz pierwszy obejmuje cały obszar Wielkopolski. Z jednym wyjątkiem. Nie przystąpił bowiem do konkursu powiat międzychodzki. Wynika więc z tego, że w osiemnastu powiatach odbył się konkursowy debiut. W związku z tym, przytoczone tutaj uwagi dotyczyć będą prawie wyłącznie województwa.

POWIATY BEZ KOMPLEKSÓW

Do niedawna duże, ładne i funkcjonalne sklepy były wyjątkiem. Właściwie to centrum, później szeroko zakrojona modernizacja sieci handlowej zasłoniła na całą Polskę. W końcu, ale aniśmy się obejrzieli, jak w ciągu ostatnich dwóch, trzech lat pozycja stolicy województwa i Wrześni w tym względzie uległa zagrożeniu. Nie ma już chyba miasta powiatowego, bez kilku nowoczesnych i reprezentacyjnych sklepów.

Jest to rezultat zdecydowania się na łączenie placówek w większe jednostki. Na większej powierzchni można oferować więcej towarów, dużo łatwiej stosować nowe sposoby ekspozycji, prawidłową organizację sklepowego wnętrza. Przynosi to efekty. Wiele razy spotkaliśmy się z zapewnieniami kierowników, iż dwa mniejsze sklepy połączone w jedną całość i zmodernizowane, uzyskują obroty znacznie wyższe niż suma utargów poprzednich obu placówek.

Jest to właśnie jeden z rezultatów nowo stworzonych warunków ekspozycyjnych i organizacyjnych.

Nowoczesny sklep, to jednak nie tylko korzyść dla klienta. Zyskuje przede wszystkim sprzedawca. Nie ma bowiem porównania w warunkach pracy w starej i nowej placówce. Zaplecze socjalne, bardziej funkcjonalne magazyny, większa możliwość samoobsługi — to atuty nowoczesności dla pracowników handlu i klientów.

Wiele nowego dzieje się także w handlu wiejskim. Gminne spółdzielnie mają sporo sklepów skutecznie rywalizujących z placówkami miejskimi. Tutaj jeszcze wyraźniej

niż gdzie indziej widać znaczenie zaangażowania w pracę sklepowego personelu. Większość bowiem wiejskich sklepów to handlowe omnibusy, oferujące bardzo szeroki asortyment najbardziej potrzebnych na wsi artykułów.

W trakcie komisyjnych weryfikacji znaleźć można było jednak także zastrzeżenia, szczególnie do pracy niektórych powiatowych podkomisji współzawodnictwa HZJ, które nie wykorzystwały należycie szansy rywalizacji. Brały pod uwagę tylko wyniki ekonomiczne, które jednak często nie idą w parze z oceną całokształtu pracy danej placówki. Stąd trudno było w niektórych powiatach znaleźć godnego wyróżnienia kandydata, choć — stwierdziliśmy to sami — byli tam, niezgłoszone do wspólnej zawodnictwa sklepy, odpowiadające wymogom konkursu.

JESZCZE DUŻO DO ZROBIENIA

Wyniki konkursu, które ogłosimy w listopadzie, będą więc również oceną pracy miejscowych handlowych władz. Tam, gdzie nie będzie żadnego medalu, nie koniecznie nie ma dobrych sklepów. Często właśnie nieznajomość własnej sieci przez pracowników administracji handlowej, pozbawia ją naszego wyróżnienia.

To co w wielkopolskim handlu zmieniło się na lepsze w ostatnich latach, w dużej mierze jest wynikiem stosowania w ramach naszej kampanii zasady „pomóż sobie sam”. Nie było przecież jakiegos inwestycyjnego runu w tej gałęzi gospodarki. Dużą uwagę poświęcono jednak na właściwe wykorzystanie posiadanych środków i prawidłowe nakierowanie inicjatyw samych handlowców. Znaleźliśmy wiele takich przykładów, ale także, chociaż znacznie mniej, przypadki negatywne.

Można więc te refleksje zakończyć optymistycznie: wielkopolski handel dokonał postępu, ruszenia ku nowoczesności. Mamy nadzieję, że nasza kampania „HANDLOWY ZNAK JAKOŚCI” ma w tym swój udział. Nie czas jednak jeszcze opuszczać zakasanych rękawów. Do zrobienia pozostało równie dużo.

JAN KORZENIEWSKI

Szkoła nowoczesna bez stołówki?

Formalnie biorąc, instytucja stołówek szkolnych nie istnieje. Owszem, tu i tam dzieci i młodzież jadają obiady, jeśli Komitet Rodzicielski sprawny. Ale narzekania są powszechne: na jakość posiłków niewspółmiernie niską w stosunku do ceny: od 10 do 15 zł. Okazuje się jednak, że przy fatalnym na ogół stanie żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży, te 15-złotowe posiłki, to właściwie szczyt aktualnych możliwości.

W 1972/73 r. według danych GUS-u, na 7 mln uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z dożywiania korzystało 23 proc., z obiadów 2,8 proc. Dla porównania: stołówkowe dobrodziejstwa obejmują 40 proc. studentów.

Sytuacja jest zatem alarmująca. O jej skutkach mówią m. in. Tezy KC PZPR wskazujące, że nadal utrzymują się różnice w rozwoju fizycznym dzieci i młodzieży oraz, że pewna liczba dzieci ze szkół głównie podstawowych wykazuje odchylenia od normy zdrowotnej. Również badania prowadzone przez Państwowy Zakład Higieny i stacje sanitaro-epidemiologiczne mówią o znacznych skutkach niedożywienia pokarmowego u dzieci i młodzieży, podkreślając zagrożenie, że wady w żywieniu mogą spowodować obniżenie odporności ustroju i zahamować rozwój umysłowy dziecka. Ponadto badania wykazały niedostatek wapnia, białka,

żelaza i witamin w pożywieniu dzieci. Za dużo w nim węglowodanów (chleba, ziemniaków, cukru) oraz tłuszczów (smalcu i margaryny), zbyt niskie zaś jest spożycie mleka, serów twarogowych i roślin strączkowych (fasola, groch), mięsa, podrobów, świeżych warzyw i owoców. Skutki? Nieprawidłowe odżywianie wiąże się bezpośrednio ze złyimi postępiami w nauce u 50 proc. badanych chłopców i 20 proc. dziewcząt.

Oczywiście nieprawidłowe odżywianie dzieci i młodzieży wiąże się po części z nieprawidłowym odżywianiem ogółu społeczeństwa, ale stołówkowe mankamenty mają tu swoje olbrzymie „zasługi”. Bo na dobrą sprawę stołówek szkolnych z prawdziwego zdarzenia brak. Szkoły na ogół mają niewielkie kuchnie i tzw. śniadalnie, tj. pomieszczenia, w których dziecko zjada przyniesione z domu kanapki i popija przygotowaną w szkole herbatą czy mlekiem. Kuchnie te nie mają zmechanizowanego sprzętu, ani należytego zaopatrzenia, które jest organizowane doraźnie i lokalnie. Również nie ma możliwości zakupu gotowego posiłku dla szkół, a gdyby takie możliwości się znalazły, to nie byłoby czym tego posiłku dowozić. Kalkulacja takiego gotowego posiłku jest poza tym dość wysoka, a jakość stosunkowo niska. Dalej — 80 proc. obsługi stołówek to kadra niewy-

kwalifikowana, choć mamy w kraju 120 szkół i 40 techników gastronomicznych.

Ministerstwo Oświaty i Wychowania opracowało bardzo konkretny program poprawy żywienia i dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej na lata 1975—1980. Zwrócono w nim uwagę na podniesienie jakości żywienia, dostosowanie go do zaleceń norm fizjologicznych opracowanych w Instytucie Żywności i Żywności dla 18 grup ludności oraz aktualnego cennika produktów spożywczych. W programie przeprowadzono kalkulację dziennej średniej racji dla dzieci i młodzieży w trzech różnych grupach wiekowych. W praktyce oznacza to: upowszechnienie spożycia 0,25 l mleka przez uczniów szkół podstawowych, sporządzanie obiadów z 3 dań lub posiłków regeneracyjnych dla ok. 50 proc. młodzieży. Opracowano także kilka wariantów placówek dożywiania: a) rozprowadzających tylko mleko, b) mleko i kupowany w gastronomii obiad, c) mleko lub napój mleczny, drugie śniadanie, obiad, posiłek regeneracyjny, podwieczorek — wszystko przygotowane w szkole. Program zakłada, że koszt obiadu kształtowałby się przy podniesieniu dziennej stawki żywnościowej poniżej 15 zł, i że placówki wyżej wymienione mają być organizowane przy szkołach w ramach jednolitej organizacji żywienia uczniów.

Pod adresem poszczególnych resortów program wysuwa określone postulaty. Pod adresem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej — m. in. postulat zweryfikowania norm fizjologicznych, obowiązujących od 1950 r. i dostosowania ich do aktualnego ekonomicznego poziomu, opracowanie instrukcji związanej z higieną produkcji potraw i napojów oraz ich wydawania. Nie jest z tym bowiem najlepiej.

Z kolei Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług jest proszone o wydzielenie specjalnych placówek handlowych i zapewnienie puli produktów spożywczych dla celów gastroonomii szkolnej, a Ministerstwo Przemysłu Maszynowego o podjęcie produkcji sprzętu zmechanizowanego i urządzeń chłodniczych dla stołówek szkolnych.

Projekt zostanie poddany ocenie Rady Ministrów. Ale już dziś szkoły w miarę własnych skromnych możliwości mogłyby przeciwdziałać pewnym anomalom żywienia zbiorowego. Na przykład kształtować właściwe nawyki żywieniowe wśród młodzieży: nie zaopatrywać sklepików szkolnych w drogie i szkodliwe w systematycznym odżywianiu słodycze. Dlaczego zamiast batonów czekoladowych nie proponować młodzieży różnych przetworów mlecznych, jabłka, czy obranej marchewki lub kalarepek? Byłoby taniej i ze znacznie lepszym skutkiem zdrowotnym.

Należałoby chyba również rozważyć uregulowanie sprawy kadr dla stołówek szkolnych — może przez powołanie określonej specjalizacji w szkołach i technikach gastronomicznych.

Inna kwestia warta uwagi, to budowa centralnych stołówek szkolnych w danym osiedlu, przy zaopatrywaniu pozostałych szkół systemem termosów. Choć koncepcja ta ma dużo przeciwników, którzy powiadają, że im większa ilość, tym gorsza jakość posiłków.

To prawda, że szkoła współczesna uginą się pod masą zadań, którym musi sprostać, aby być szkołą nowoczesną. Ale nie będziemy mieli nowoczesności w szkole, jeżeli dzieci żywiących. Pedagodzy zresztą nie od dziś alarmują, że przyczyną wielu dwoj jest wadliwe pod względem ilości i jakości żywienia dzieci. Trzeba powiedzieć wyraźnie, że problem stołówek szkolnych, ta mocno zaniedbana dziedzina życia szkolnego, wymaga szybkiego i radykalnego rozwiązania.

HALINA SZYPUŁSKA

Nowe osiedle w Hanoi

DRW. Budowa dużego osiedla mieszkaniowego „Giang Vo” w Hanoi.

Fot. — CAF

Z notatnika jugosłowiańskiego

Kombinat — wizja

na kilkaset miejsc. Standard, który by zadowolili nawet stolicę kraju.

Rozmowa z dyrektorem

Jovan Bokun ma 42 lata. Zaczynał swą pracę w kombinacie w latach pięćdziesiątych. Po chwili zjawia się na stoliku mocna kawa w małych filiżankach. Pytam o historię tego niezwykłego kombinatu, bo przecież zawsze tak nie mogło być, jak teraz.

Po wojnie była tu stadnina koni. W 1957 roku stadnina zlikwidowano i zaczął się nowy okres dla kombinatu. Nie było jeszcze żadnej mechanizacji. Wszystko robiono przy pomocy koni. Na 4000 hektarów było 800 ludzi i tylko 3 techników. Nikt wówczas nie myślał, że kiedyś kombinat Panonija będzie tym, czym jest dzisiaj. Inne majątki miały wyniki dużo lepsze. Stopniowo, drogą żmudnej pracy i coraz pełniejszego wykorzystania szans, które daje urodzajny czarnoziem Vojvodiny, kombinat doszedł do tego, że zatrudnia tylko 440 osób. 70 procent ma tytuły pracowników kwalifikowanych, poza tym jest tu 52 techników (w tym 23 agronomów) i 30 osób z wyższym wykształceniem, głównie rolników.

Wszyscy pracownicy mają mieszkanie wyposażone w pełen komfort o wielokrotnym standardzie i metrażu przeszło 20 metrów na osobę. Teraz w kombinacie jest nawet kilka mieszkań wolnych! Do tych 440 zatrudnionych zalicza się także pracowników hotelu, restauracji, sklepów, domu kultury — właściwie wszystkich z wyjątkiem nauczycieli miejscowej szkoły i personelu poczty.

Tak korzystny stosunek jest możliwy zarówno dlatego, że kombinat dysponuje między innymi 30 kombinatami różnych typów, 70 traktorami, nie mówiąc o samochodach, całkowicie zmechanizowanymi obiektami hodowlanymi, własną fabryką pasz treściwych, jak i dlatego, że ludzie pracę szanują, bo jest im tu dobrze, lepiej niż gdziekolwiek indziej. Na jedno wolne miejsce zgłasza się kilkunastu kandydatów!

Rekordy

Ładna okolica, jej walory łowieckie i brak w pobliżu obiektów tak zwanego zaplecza turystycznego skłoniły dyrekcję do zajęcia się także obsługą turystów, różnego rodzaju zlotów i zjazdów.

Efekt jest taki, że na 100 milionów nowych dinarów rocznego dochodu 20 milionów przynosi działalność turystyczna kombinatu. A co się składa na 80 milionów? Przede wszystkim uprawa roślin. W tym roku zebrano rekordowe plony pszenicy — 55,5 kwintala z hektara (w zeszłym roku było 47,5 q). Kukurydza prawdopodobnie przyniesie tyle, co w zeszłym roku, a więc 76 q suszonego

ziarna, słonecznik da o 3 q mniej, a więc 23 kwintale, ale za to buraki przyniosą nie 400 q lecz aż 600 kwintali z hektara.

Nic więc dziwnego, że i zarobki są w kombinacie rekordowe. Średnia ze zbiorów wynosiła 2380 dinarów miesięcznie. Do końca września tego roku średnia wynosiła 2720 dinarów. Średnia zarobków w przemysłowym Nowym Sadzie wynosi kilkaset dinarów mniej.

Domki jednorodzinne są własnością pracowników, którzy dostają od kombinatu teren i pożyczkę w wysokości do 100 tysięcy dinarów, spłacaną w ratach rozłożonych na okres do 20 lat. Obecnie jest 100 takich rodzin, które mimo wygodnego mieszkania w bloku, zdecydowały się na własny domek. Co czwarta rodzina ma samochód; nawet jak na stosunkowo mocno zmotoryzowaną Jugosławię jest to zjawisko bez precedensu.

Duże wpływy przynosi też hodowla. Zwiadziłem świnie. 10 budynków, z których każdy mieści 750 świń, obsługuje 5 ludzi! Pasze podaje specjalny ślimak łączący silosy z korytami. Dyrektor zapytany o największy problem, odpowiada: „Inflacja. Mimo że dobrze pracujemy, odciążamy jej wpływ. Mamy kłopoty ze zbytym trzodą”. Zjawisko to nie ma jeszcze niebezpiecznych rozmiarów, ale już zaczyna o sobie dawać znaki. Jest to echo rysujących się na zachodzie trudności ekonomicznych, o czym wspominałem w poprzedniej korespondencji.

Znaczenie Rolniczo-Turystycznego Kombinatu Panonija polega nie tylko na jego niezwykłych wynikach ekonomicznych i na wyjątkowych warunkach socjalno-bytowych, które stwarza swym pracownikom. Najważniejsze jest wszakże to, że czas Panonija dowodnie świadczy o wielkich możliwościach dobrego gospodarowania w warunkach ekonomiki socjalistycznej.

MARIAN FLEJSIEROWICZ

Tego dnia siał pił deszcz, przechodzący chwałami niemal w ulewę. W połowie października, podobnie było w całej Jugosławii. Jechałem samochodem z Nowego Sadu na północ, w stronę granicy węgierskiej, gdzie mniej więcej na połowie drogi do Suboticy znajdował się cel mego podróży: Kombinat Rolniczo-Turystyczny PANONIJA.

Kolega z redakcji „Dnevnika”, który jestem gościem, Miodrag Rakić oraz tłumacz Bosko Zeković, zwany przez wszystkich po prostu Zeka, co znaczy „zając”, wielki przyjaciel Polski i Polaków, znający zresztą doskonale nasz kraj, uprzedzają mnie:

— To jest coś, czego nigdzie nie znajdziesz. Tam przyjeżdżają wycieczki z całego świata. Oni już żyją w komunizmie.

Jadę więc z odpowiednim nastawieniem, że to jest coś wyjątkowego, coś wzorowego, coś, czego w żadnym razie nie można uogólniać, z czego nie można wyciągać żadnych wniosków o poziomie rolnictwa w Jugosławii i o jego strukturze.

Przygotowuję się na zwiedzenie jednej z tych — jak to się niekiedy mówi — szlacheckich jednostek gospodarczych, pokazywanych chętnie różnym delegacjom wszelkich rang i gościom, wśród których nie brak i tych z najwyższych szczebli.

Oto i Panonija

Sygnalizuje ją najpierw nowa asfaltowa szosa, potem szereg domków jednorodzinnych, przypominających swym wyglądem miejskie wille. W końcu samochód wjeżdża na parking. Dookoła otacza nas nie to park, nie to plac, nie to ulica. W każdym razie jest to wszystko inne, tylko nie to, co się spodziewałem zastać. Z jednej strony gmach dyrekcji kombinatu, za nim w parku piękny, niebanalnie skomponowany budynek szkoły podstawowej, nieco dalej przychodnia lekarska, dom poczty, dawny pałac hra-

ANNEMARIE RENGER

W ciągu ostatniego pięciolecia, które miało od czasu, kiedy to pierwszy boński rząd socjal-liberalny zapoczątkował zwrot w polityce wschodniej RFN, w Polsce przeżywało już wielu deputowanych Bundestagu. Nie jeden z nich — przypomnijmy choćby takich parlamentarzystów socjaldemokratycznych jak Carlo Schmidt, Georg Schlage czy Helmut Lenders — swym przyjazdem do nas, kiedy jeszcze nie było stosunków dyplomatycznych pomiędzy Bonn a Warszawą, służyli aktywnie niełatwemu procesowi torowania dróg normalizacji. Nie brakło także wśród odwiedzających nasz kraj parlamentarzystów chadeckich. I choć ich partie — CDU/CSU — były tak aktywne opozycyjnie przeciwko „Ost-politik” rządu socjal-liberalnego, a i oni sami też nie przybywali jako zwolennicy takich podstaw normalizacji jak ustalił układ z 7 grudnia 1970 roku, przecież u nie jednego nie pozostał bez wpływu kontakt z Polską.

Teraz — od niedzieli, 27 października — przebywa w Polsce z oficjalną wizytą delegacja Bundestagu, w skład której wchodzi deputowani zarówno partii rządzącej koalicji SPD i FDP jak obu opozycyjnych partii chadeckich CDU i CSU. Na czele delegacji stoi przewodnicząca Bundestagu Annemarie Renger.

Pierwsza kobieta przewodnicząca Bundestagu jest zarazem pierwszym socjaldemokratycznym marszałkiem parlamentu zachodniemieckiego, jako że dopiero w wyborach 1972 roku socjaldemokraci uzyskali największą liczbę mandatów i z racji tworzenia najliczniejszej frakcji prawo do desygnowania przewodniczącego Bundestagu.

Kiedy Annemarie Renger obejmowała w listopadzie 1972

roku tę zaszczytną funkcję, miała 53 lata i niemal dwudziestoletni staż deputowanej: pierwszy raz uzyskała mandat poselski w wyborach 1953 roku. Przygotowaniem do samodzielnej działalności politycznej było zaś niemal siedmioletnie sekretarstwo w ówczesnym i pierwszemu przywódcy zachodniemieckiej SPD — Kurtowi Schumacherowi (zmarłemu w sierpniu 1952 roku). Ta praca u boku Schumachera ukształtowała zresztą poglądy działaczki, należącej do zachowawczego skrzydła socjaldemokracji zachodniemieckiej i będącej zdecydowaną przeciwniczką lewicowości „Jungsozialisten”.

Obok spraw kobiet (jest od roku 1966 przewodniczącą Związku Komitetu Kobiet SPD) zainteresowania jej skupiają sprawy międzynarodowe. Należała do komisji spraw zagranicznych Bundestagu, była przez dziesięć lat członkinią Zgromadzenia Doradczego Rady Europejskiej i Unii Zachodnioeuropejskiej, a od roku 1969 przewodniczącą „Gesellschaft fuer Vereinigten Nationen” — organizacji będącej odpowiednikiem naszego Towarzystwa Przyjaciół ONZ.

Swoje poglądy na temat znaczenia wizyty oficjalnej delegacji Bundestagu w Polsce, tak przedstawiła w wywiadzie udzielonym agencji „Deutscher Depeschen-Dienst”:

„Ta pierwsza oficjalna delegacja Bundestagu Niemieckiego ma zadokumentować, jak bardzo zależy ludziom i parlamentowi Republiki Federalnej Niemiec na szerokiej rozbudowie stosunków między obydwojema krajami prawie w 30 lat po II wojnie światowej. Również w ten sposób wprowadza się w życie możliwości wynikające z układu podpisanego w Warszawie w grudniu 1970 roku.

Wiemy przy tym wszyscy, że dokonano już zadowalających postępów w licznych dziedzinach współpracy. Niemniej istnieją jeszcze między nami problemy, z którymi starają się uporać obydwa rządy i które przy wzajemnej gotowości i zrozumieniu mogą być rozwiązane. Przez wizytę tej delegacji w Polsce, Bundestag (...) chciałby przyczynić się na płaszczyźnie parlamentarnej do rozwiązania tych problemów.”

Z wielką uwagą odnotowujemy więc wpis przewodniczącej Bundestagu Annemarie Renger dokonany w księdze pamiątkowej terenów byłego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu:

„Sklaniamy się z wielkim szacunkiem przed ofiarami terroru i prześladowania. Ich los jest dla nas ostrzeżeniem i zobowiązaniem.”

MOL

Większa różnorodność przetworów zbożowych

Powołana ostatnio Pracownia Nowych Wyróbów w Centralnym Laboratorium Technologii Przetwórstwa i Przechowywania Zboż w Warszawie zajmuje się opracowywaniem nowych receptur i technologii, które mają na celu rozsze

rzenie asortymentu produkowanych przez przemysł zbożowo-młynarski artykułów spożywczych.

Obecnie przemysł stawia się nie tylko na zwiększenie asortymentu, ale i na uszlachetnianie już produkowanych wyróbów. Produkt zbożowy są na ogół mało zasobne w substancje białkowe i witaminy z grupy B. Zbyt mało znajduje się w nich soli wapnia i żelaza. Przeprowadzone dotychczas próby nad poprawą wartości odżywczej mąki przez dodawanie do niej węgla wapnia i witamin z grupy B dało pozytywne rezultaty. Również produkcja makaronów ze stałą znacznie zróżnicowaną pod względem składników odżywczych. Opracowano receptury wytwarzania makaronów niskoskrobiowych, w których w określonym procesie produkcji skrobię zastąpiono białkiem. Makaron taki ma zastosowanie dietetyczne w przypadku schorzeń leczonych dietą o ograniczonej zawartości skrobi. Dla odchudzających się przeznaczony będzie inny rodzaj makaronu, w którym skrobię zastąpi się składnikami niskokalorycznymi.

Jako nowe produkty w przemyśle zbożowo-młynarskim, należące do tzw. galanterii piekarniczej, warto wymienić paluszki o różnych smakach, wzbogacone w masę jajeczną. Mają one wyższą wartość odżywczą w porównaniu z tradycyjnymi paluszkami sionymi.

Pracownia Nowych Wyróbów w Centralnym Laboratorium Technologii i Przechowywania Zboż pracuje również nad produkcją nowości, które służyć do wytwarzania artykułów spożywczych w innych przemysłach. Taką nowością jest uszlachetnianie zarodków zbożowych, które posłużyły do wyrobu witaminowych odżywczych produktów cukierniczych. W podobny sposób opracowuje się technologię mąki wysokobiałkowej do wyrobu płacizywa cukierniczego — odchudzającego. (PAI)

HUMOR I SATYRA

— A jak pan spędza wolny czas?

Dzisiaj mecz Polska-Kanada

Liczymy na dobrą postawę piłkarzy Lecha

Dzisiaj o godz. 17.30 na Stadionie Wojska Polskiego w Warszawie rozpocznie się międzynarodowy towarzyski mecz piłkarski Polska — Kanada. Będzie to drugie oficjalne spotkanie reprezentacji wymienionych krajów. Przed rokiem w Toronto Polska wygrała z Kanadą 3:1 (0:1).

Faworytem dzisiejszego pojedynku jest nasza reprezentacja. Kanadyjczy przed meczem z Polską

Roman Jakóbczak

rozegrali w Europie cztery spotkania przegrywając z NRD 0:2, z młodzieżową reprezentacją NRD 0:5, z amatorami RFN 0:1 oraz remisując z drużyną olimpijską Węgier 1:1. Trenerem zespołu ze znakiem kłonowego łica jest Niemiec

Ryszard Szpakowski

Fot. (3) — K. Przychodźki

Eckhard Krautzun, a menażerem Szkot John McMahon.

Choć Kanada była w przeszłości mistrzem olimpijskim (w 1904 r. po zwycięstwie z USA 4:0), praktycznie nigdy nie zanotowała poważniejszych sukcesów. Ostatnio jednak Kanadyjczycy znacznie zwiększyli uwagę poświęcając piłce nożnej, choćby dlatego, iż jako gospodarz

Turniej drużyn
niestowarzyszonych

Ostatni dzień odwołań

Przypominamy wszystkim zainteresowanym, że dzisiaj, 31 bm. upływa termin odwołań w sprawie dotychczas rozegranych spotkań turnieju szkolnych drużyn niestowarzyszonych, zorganizowanego z inicjatywą „Głosu”. Można je składać osobiście na piśmie w sekretariacie KKS Lech, ul. Marchlewskiego 142 w godz. 10—12 lub pisemnie (decyduje data stempla pocztowego). O decyzjach w sprawie odwołań poinformujemy na łamach „Głosu” w przyszłym tygodniu.

najbliższych Igrzysk Olimpijskich wystąpią w turnieju finałowym. We dług oficjalnych zestawień w tym jednym z największych obszarach państw świata jest zarejestrowanych 3 tysiące drużyn i 130 tysięcy piłkarzy.

Drużyna polska wystąpi w dzisiejszym spotkaniu w odmiennym od ostatnio oglądanych zestawieniu. W kadrze powołanej przed

Bramkarz Jan Karwecki w akcji

tym meczem znalazło się aż trzech piłkarzy poznańskiego Lecha: Roman Jakóbczak, Jan Karwecki i Ryszard Szpakowski (na zdjęciach). Choć Kanada nie powinna być na wet dla tej nowej reprezentacji Polski zbyt wymagającym przeciwnikiem jest to spore wyróżnienie. Forma jaką zaprezentują piłkarze Lecha zadecydować może o przedłużeniu ich „mandatu” kadrowiczów, czego całej trójce serdecznie życzymy. (ad)

POLSKA — KANADA
NA ANTYENIE PR i TV
Zarówno Polskie Radio jak i Telewizja przeprowadzą w czwartek bezpośrednią transmisję ze stadionu Wojska Polskiego w Warszawie z drugiej części towarzyskiego meczu piłkarskiego reprezentacji Polski i Kanady. Początek transmisji w PR jak i TV godz. 18.25 w programach pierwszych.

Bilety już do nabycia

6 i 7 listopada Polska-NRD w hokeju na lodzie

Po raz drugi od czasu otwarcia sztucznego lodowiska „Bogdanka” odbędą się w Poznaniu międzynarodowe spotkania w hokeju na lodzie. Ponownie zmierzą się zespoły Polski i NRD. Pierwszy mecz wymienionych reprezentacji rozpocznie się 6 listopada br. (środa) o godz. 18, a drugi 7 listopada o godz. 17.

Spotkania, które poprzedzą siedmiolecie radzieckiej Karadiny i Zacharow zapowiadają się bardzo atrakcyjnie. Będą one rewanżem za ostatnie pojedynki tych zespołów na Mistrzostwach Świata w Finlandii. Przypominamy, że NRD zwyciężyła tam 5:3, a drugi mecz zremisowała 3:3. Należy przypuszczać, iż obydwa zespoły wystąpią w najsilniejszych składach. Reprezentacyjna drużyna Polski zostanie wyłoniona spośród następujących zawodników: bramkarze — W. Kosyl, H. Wojtynek i T. Słowa kiewicz, obrońcy — A. Kopczyński, J. Potz, A. Iskrzycki, H. Grut, M. Marończak, A. Szczepaniec, M. Peter, C. Panek, J. Borowicz, napastnicy — J. Szeja, S. Chowaniec, L. Tokarz, W. Tokarz, T. Obłój, K. Zurek, J. Plecko, B. Csořich, K. Słusarczyk, A. Zabawa, A. Ryb ski i M. Jaskierski.

Na obydwie mecze można już na bieżąco bilety w przedsprzedaży, którą prowadzi „Sports-Tourist” przy ul. Czerwonej Armii codziennie w godz. 8—16 (z wyjątkiem 1 i 3 listopada). W sobotę, 2 listopada bilety będą sprzedawane w godz. 9—14. (ad)

Ali odzyskał tytuł mistrza świata

Muhammed Ali odzyskał tytuł mistrza świata w kategorii ciężkiej, odnosząc sensacyjne zwycięstwo przez nokaut w ósmym starciu nad Georgem Foremanem. Walka rozpoczęła się w nocy w Kin

32-letni Ali jest drugim pięciarzem, po Loydzie Pattersonie, któremu udało się odzyskać tytuł mistrzowski. Przed walką powszechnym faworytem był 25-letni obrońca tytułu mistrzowskiego — George Foreman. W I rundzie Ali zaskoczył świetnym przygotowaniem i szybkością. W większości akcji wyprzedzał swego przeciwnika; następnie rundy należały jednak do Foremana.

W ósmej rundzie Ali czekał tylko na moment nieuwagi przeciwnika. Wykorzystując jedną z okazji, zadał serię błyskawicznych ciosów, które powoli obróciły tytuł mistrzowski na deski. Wszyscy byli zaskoczeni tym obrotem sprawy.

Doniesienia z Kinszasy na temat planów mistrza świata Alego są rozbieżne. Jedne agencje piszą, iż była to prawdopodobnie ostatnia walka Alego. Inne, iż będzie nadal występował na ringach. AP pisze, iż najbliższym przeciwnikiem Alego będzie Frazier, Reuter donosi, że ma on zamiar odpoczywać 6 miesięcy.

Za występ w Kinszasie Foreman i Ali otrzymali po 5 mln dolarów. Mistrz świata zapowiada, iż w przyszłości będzie żądał wyższych stawek. (PAP)

Polscy juniorzy pokonali Szwedów

Piękny sukces odniosła polska reprezentacja Polski juniorów w inauguracyjnym meczu eliminacji turnieju UEFA. W środę na stadionie olimpijskim w Sztokholmie Orlik pokonał Szwecję 2:1 (0:1). Bramki dla Polski strzelił: Sikorski w 47 min. i Baran w 49 min., a dla gospodarzy Spaerberg w 10 min.

Anglia — CSRS 3:1 (w meczu drużyn młodzieżowych).

Piłkarskie ME

Irlandia — ZSRR 3:0 (2:0)
Jugosławia — Norwegia 3:1 (1:1)
Szwecja — Ptn. Irlandia 0:2 (0:2)
Anglia — CSRS 3:0
Walia — Węgry 2:0
Szkocja — NRD (towarzyski) 3:0

Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza
w Poznaniu, ul. Druskienicka 9

POSZUKUJE

NA TERENIE MIASTA POZNANIA
LUB W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY
NIEDALEKO STACJI KOLEJOWEJ

POMIESZCZEŃ MAGAZYNOWYCH
o powierzchni 500 do 1000 m²

Zgłoszenia pod adresem: tel. 594-65 WSO
Poznań, ul. Wielka 11.

7250-K1

Sprzedam tanio Syrenę 104, do remontu. Przebieg 43 tys. km. Tel. 57, Bojanowo 74, po godz. 15. 44293g

Sprzedam Syrenę 103 i Fiat 1100. Tel. 626-04. 44315g

Sprzedam Mercedesa V 170. Adres wskaże „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44332g.

Kupno • Sprzedaż

Opony radialne super balon do Fiata 125, rozmiar 165X175X13 — zagrane oraz nowo elektryczne do materiału kupię. Oferty — „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44343g.

Sprzedam futro damskie nowe, karakul, kołnierz i czapki z norek. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44346g.

Sprzedam telewizor „Narcyz”. Tel. 630-92. 45210g

Obrazy sprzedam. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44517g.

Lokale

Przyjemna panienka na pokój. Stanisława 44, Winiary. 43220g

3-pokojowe, kwaterekunkowe, nowe budownictwo (Grunwald) — zamienię na 2,5-4-pokojowe, może być stare budownictwo. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44180g.

Praca • Nauka

Potrzebny pomocnik do tynkarskiej — praca stała. Budowa, ul. Dzierżyńskiego 85. 45439g

Tańców uczyć. Poznań, Mikiewicz 27 m. 7a. 42971g

Samochody

Autobus 33-osobowy m-ki Fiat 309, rok budowy 1960. Cena do uzgodnienia — sprzeda Oddział PTK — HCP, tel. 32-38-51. 6837-K1

Szlifowanie cylindrów samochodowych, wałów korbowych, dorabianie tłoków, wykonuje warsztat Poznań, ul. Grodzka 24 (siniaki Warszawa w jednym dniu). 42445g

Sprzedam Warszawę M-20. Poznań — Pokrzywno, ul. Przeskok 1d, Czesław Adamski. 1083p

Sprzedam pilnie samochód Warszawa 230, górną zaworową, rok produkcji 1971, stan bardzo dobry. Zenon Balcer, Czermiński 52, pow. Pleszew. 1084p

Sprzedam tanio Syrenę 104, do remontu. Przebieg 43 tys. km. Tel. 57, Bojanowo 74, po godz. 15. 44293g

Sprzedam Syrenę 103 i Fiat 1100. Tel. 626-04. 44315g

Sprzedam Mercedesa V 170. Adres wskaże „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44332g.

Kupno • Sprzedaż

Opony radialne super balon do Fiata 125, rozmiar 165X175X13 — zagrane oraz nowo elektryczne do materiału kupię. Oferty — „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44343g.

Sprzedam futro damskie nowe, karakul, kołnierz i czapki z norek. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44346g.

Sprzedam telewizor „Narcyz”. Tel. 630-92. 45210g

Obrazy sprzedam. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44517g.

Lokale

Przyjemna panienka na pokój. Stanisława 44, Winiary. 43220g

3-pokojowe, kwaterekunkowe, nowe budownictwo (Grunwald) — zamienię na 2,5-4-pokojowe, może być stare budownictwo. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44180g.

Sprzedam tanio Syrenę 104, do remontu. Przebieg 43 tys. km. Tel. 57, Bojanowo 74, po godz. 15. 44293g

Sprzedam Syrenę 103 i Fiat 1100. Tel. 626-04. 44315g

Sprzedam Mercedesa V 170. Adres wskaże „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44332g.

Kupno • Sprzedaż

Opony radialne super balon do Fiata 125, rozmiar 165X175X13 — zagrane oraz nowo elektryczne do materiału kupię. Oferty — „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44343g.

Sprzedam futro damskie nowe, karakul, kołnierz i czapki z norek. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44346g.

Sprzedam telewizor „Narcyz”. Tel. 630-92. 45210g

Obrazy sprzedam. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44517g.

Lokale

Przyjemna panienka na pokój. Stanisława 44, Winiary. 43220g

3-pokojowe, kwaterekunkowe, nowe budownictwo (Grunwald) — zamienię na 2,5-4-pokojowe, może być stare budownictwo. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44180g.

POZNAŃSKIE ZAKŁADY DROBIARSKIE
w Poznaniu

zawiadamiają zainteresowane instytucje i kontrahentów, że na mocy decyzji Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 3 września 1974 roku

Zakład Tuczenia i Przetwórstwa Drobiu PZGS
w Ostrzeszowie

z dniem 1 października 1974 r. został podporządkowany
POZNAŃSKIM ZAKŁADOM DROBIARSKIM
i będzie działał pod nazwą:

POZNAŃSKIE ZAKŁADY DROBIARSKIE
Zakład Przetwórstwa Drobiarskiego w Ostrzeszowie
aleja Wojska Polskiego nr 1, telefon 260

7010-K1

Oddam 1-osobowy pokój z wygodami. Poznań, ul. Turniowa 23. 44262g

W Szamotulach poszukuję pomieszczenia na ciche rzemiosło. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44140g

Gnieszno — zamienię 2 pokoje i kuchnię — na jeden pokój i kuchnię w Poznaniu. Warunki do omówienia. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44133g.

Małżeństwo inteligentne, poszukuje pokoju na rok. Oferty — „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44106g.

Pokoju komfortowego, nie krepującego, poszukuje mężczyzna. Chętnie z garazem. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44090g

Zamienię 2 mieszkania M-2, spółdzielcze — na M-4 lub M-5 spółdzielcze. Oferty — „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44515g.

Kupię mieszkanie własnościowe M-2. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44248g.

Przyjmę dwóch panów na pokój. Cisowa 10, Dębiec — Anna Frankowska. 44245g

Zamienię mieszkanie dwa pokoje z kuchnią i pokój z kuchnią w Kościanie — na mieszkanie dwa pokoje z przynależnościami w Poznaniu. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 44286g

Komunikat

MPK — informuje, że czynne będą punkty sprzedaży biletów miesięcznych w dniu 2. XI br. (wolna sobota) w godz. od 9—17.

Ponadto sprzedaż biletów miesięcznych we wszystkich punktach sprzedaży przedłużona zostaje do 5. XI br. włącznie w godz. jak wyżej. 7190-K1

NIE TRAC SZANSY!
ZŁOŻ ZARAZ KUPONY
„KOZIOŁKÓW”
CZEKA NA CIEBIE
wysoka wygrana
i samochód „Syrena 105”. 7286-K1

ZAPROSZENIE

Rada i Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej „GRUNWALD” w POZNANIU

zapraszają zainteresowanych mieszkańców
Poznania — na uroczystość

wmurowania kamienia węgielnego
pod Osiedle Mieszkaniowe
im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu,
która odbędzie się w dniu 4 listopada 1974 r.
o godzinie 14.30 przy ulicy Jawornickiej. 7158-K1

TS **UWAGA — GRAJĄCY W TOTO-LOTKA!**

KOLEKTURY

P. P. Totalizatora Sportowego

na terenie miasta Poznania będą czynne w sobotę,
dnia 2 listopada br. w godzinach otwarcia, tj. od 10—18.
3716-K1

Pracownicy poszukiwani

Akademia Rolnicza w Poznaniu - Rolniczy Zakład Doświadczalny w Swadziemiu, powiat Poznań, poczta Przeźmierowo — zatrudni natychmiast

kucharza lub kucharkę z kwalifikacjami do prowadzenia stołówki przyzakładowej, całkowicie zmechanizowanej.

Dojazd autobusem MPK linii nr 102 z przystanku Ogrody.

Warunki pracy zgodnie z układem zbiorowym pracy dla pracowników rolnych.

Zgłoszenia ustne lub pisemne pod adresem jak wyżej. 2669-K2

Przedsiębiorstwo Państwowe „Jubiler” w Poznaniu, pl. Wolności 3 — zatrudni:

— zegarmistrzów w zakładach usługowych w Pile, Trzeczance, Turku, Koninie, Śremie i Szamotułach,

— złotników - jubilerów w zakładach usługowych w Krotoszynie, Koninie, Gnieźnie.

Dla dobrych fachowców gwarantujemy bardzo dobre warunki.

Zgłoszenia kierować do dyrekcji przedsiębiorstwa. 7120-K1

Wojewódzki Zakład Transportu Mleczarskiego w Poznaniu, ul. Kolejowa 57 — zatrudni:

— kierownika warsztatu,

— dyspozytora,

— inspektora d/s zaopatrzenia.

Zgłoszenia przyjmuje i informację udziela Dział Spraw Pracowniczych WZTM w Poznaniu, ul. Kolejowa 57, telefon 620-61. 7056-K1

Praca • Nauka

**Potrzebny murarz, dobry fachowiec, praca stała na miejscu. Zgłoszenie: budo-
wa, Głogowska 19, godz.
9—11. 44416g**

**Młode małżeństwo, przy-
mie dozorstwo. Warunek
mieszkania. Oferty „Pra-
sa”, Grunwaldzka 19 dla
44500g.**

**Przyjmę pracownice. Far-
biarnia, Mostowa 26. 44407g**

**Potrzebna panienka do
dzieci, na 4 godziny dzien-
nie. Włókniewicz, Osiedle
Manifestu Lipcowego 24
m. 4. 44394g**

**Fryzjerka damsko - me-
ska, zaraz potrzebna. Ed-
win Murcha, 64-000 Koś-
cian, ul. Wiosny Ludów
16. 44429g**

**Przyjmę opiekunkę 6 mie-
siecznego dziecka, 5 dni
tyg. (8—13). Łazarz. Oferty
„Prasa”, Grunwaldzka
19 dla 44446g.**

• Lokale

**Czteropokojowe mieszka-
nie z kuchnią i łazienką,
gaz, elektryczność. Jeży-
ce — zamienię na podobne
lub 3-pokojowe w nowym
lub starym budownictwie.
Oferty „Prasa”, Grun-
waldzka 19 dla 44161g.**

**Panna pracująca, poszu-
kuje samodzielnego poko-
ju, najchętniej nieumebl-
owanego (możliwość opła-
ty z góry). Oferty „Pra-
sa”, Grunwaldzka 19 dla
44336g.**

• Nieruchomości

**Sprzedam dom ogród-
kiem, garażem, 2 pokoje
kuchnią wolną. Jan Pio-
trowski, Leszno Wlkp., ul.
Berwińskiego 6. 1085p**

**Działkę 0,3—0,5 ha, do 20
km od Poznania, kupię.
Oferty „Prasa”, Grun-
waldzka 19 dla 44334g.**

**Kupię działkę w Pozna-
niu lub najbliższej okoli-
cy, z domkiem mieszkal-
nym - gospodarczym. Oferty
„Prasa”, Grunwaldzka
19 dla 44600g.**

**Sprzedam działkę 702 m²,
z planami budowy, czę-
ściowo z materiałem i opo-
towaniem. Oferty „Pra-
sa”, Grunwaldzka 19 dla
44650g.**

**Kupię parcelę na Wino-
gradach. Oferty „Prasa”,
Grunwaldzka 19 dla 44105g**

PRZEDSIĘBIORSTWO EKSPORTU WEWNĘTRZNEGO

ODDZIAŁ W POZNANIU

PROWADZI SPRZEDAŻ TOWARÓW ZA WALUTY
WYMIENIALNE I BONY TOWAROWE

BANKU PeKaO S. A.

♦ NA TERENIE MIASTA POZNANIA:

— UL. ŚWIERCZEWSKIEGO 12 — artykuły spożywcze,
galanteria damska i męska

— UL. MIELŻYŃSKIEGO 14 — PDT (8 piętro) artyku-
ły: spożywcze, galanteria damska i męska, tekstylia
i artykuły przemysłowe,

— UL. WIELKA 21 — tkaniny

— UL. CHUDOBY 20 — artykuły spożywcze, wyroby
tytoniowe i alkoholowe

— UL. DZIERŻYŃSKIEGO 19 — wyroby alkoholowe
i tytoniowe

— UL. GŁOGOWSKA 61 — artykuły radiotechniczne.

♦ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA POZNAŃSKIEGO: sklepy wielobranżowe:

— Kalisz — ul. 3 Maja 21

— Pila — ul. Buczka 34

— Gnieźno — ul. Warszawska 8

— Ostrów Wlkp. — ul. M. Konopnickiej 1

— Leszno — ul. Zwycięstwa 1

— Koło — ul. Nowowarszawska 3

— Konin — ul. 20-lecia PRL (pawilon 9a)

ZAPRASZAMY — ŻYCZYMY POMYSŁNYCH ZAKUPÓW!

4860-K2

Dnia 29 października 1974 r. odszedł od nas, namaszczony Olejami św., kochany mąż, najdroższy, najukochańszy, jedyny tatulek, nasz brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 45, śp.

JERZY PERZ

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada br. o godz. 9.40 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążone
żona, córka i rodzina

Poznań, Grobla 18 m. 10.
Biłgoraj, Kuczyna, Wrocław. 45567g

Dnia 29 października 1974 r. odeszła od nas na zawsze, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana mama, siostra, ciocia, szwagierka, kuzynka i babcia, śp.

STANISŁAWA RÓŻAŃSKA

z d. Polaszyk

Pogrzeb odbędzie się dnia 31 bm. o godzinie 13.40 na cmentarzu na Junikowie.

Pogrążona w smutku
córka z rodziną

Poznań, Osiedle Przyjaźni 7 m. 67. 45547g

Dnia 24 października 1974 r. zmarł
BRONISŁAW MATUSZEK
długoletni pracownik Zarządu Aptek.

W Zmarłym straciliśmy szlachetnego człowieka, sumiennego i cenionego pracownika.

Rodzinie Zmarłego wyrazy serdecznego współczucia składają:

**Rada Zakładowa — Dyrekcja
Zarządu Aptek Województwa Poznańskiego
i m. Poznania w Poznaniu**

7276-K1

† Dnia 30 października 1974 r. zakończył swój żywot, opatrzony Sakramentami św., nasz kochany stryj, wujek i kuzyn, śp.

JAN KAROL SZYMANDERA

kupiec

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada 1974 r. o godz. 14 na cmentarzu parafialnym św. Jana Vianney'a przy ul. Lutyckiej,

o czym z głębokim żalem zawiadamia

rodzina

Poznań, Kraków, Saint Genis Laval. 45565g

† Dnia 28 października 1974 r. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 69, ukochana żona, siostra, szwagierka, ciocia i kuzynka

ZOFIA KOSTEŃCKA

z domu Malińska

Pogrzeb odbędzie się dnia 31 bm. o godzinie 14 na cmentarzu na Miłostowie.

W głębokim smutku pogrążony

mąż z rodziną

Poznań - Żegrze, Miłczyńska 5.

Prosimy o nieskładanie kondolencji. 45526g

† Dnia 29 października 1974 roku zmarł, przeżywszy 81 lat, namaszczony Olejami św., nasz najdroższy, ukochany mąż, ojciec, teść i dziadek, śp.

SEWERYN NIKLASIEWICZ

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada br. o godz. 14.30 na cmentarzu przy kościele parafialnym w Swarzędzu.

W głębokim smutku pozostają
żona, dzieci i rodzina

45566g

Dnia 26 października 1974 r. zmarła
lekarka medycyny

MARIA KRYCH-PAJZDERSKA

specjalista radiolog

W Zmarłej straciliśmy serdeczną koleżankę i cenionego fachowca.

Rodzinie Zmarłej wyrazy współczucia składają

koleżanki i koledzy
Oddziału Poznańskiego Polskiego
Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego

45522g

Dnia 29 października 1974 roku zmarła w wieku 70 lat, moja najdroższa żona, nasza ukochana mamusia, babcia i prababcia

JADWIGA KRÓLIK

z domu Majewicz

Wyprowadzenie zwłok nastąpi dnia 31 października 1974 r. o godz. 14 z domu żałoby przy ul. Kazimierza Wielkiego 27, na cmentarz komunalny we Wschowie,

o czym zawiadamia

pogrążona w głębokim żalu

rodzina

2755-K2

† Dnia 29 października 1974 r. zakończyła swój pracowity i pełen poświęcenia żywot, nasza ukochana, najdroższa, nigdy niezapomniana żona, matka, teściowa, babcia, siostra, bratowa i szwagierka, śp.

CECYLIA KASZTELAN

z domu Migaszewska

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada br. o godz. 11 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążony

mąż z rodziną

45587g

† Dnia 28 października 1974 r. zmarł nagle mój najukochańszy małżonek, jedyny opiekun oraz brat, szwagier i wujek, przeżywszy 86 lat, śp.

WALENTY SZYNALSKI

długoletni maszynista PKP

Pogrzeb odbędzie się dnia 31 bm. o godzinie 15.25 na Junikowie,

o czym zawiadamia w smutku pogrążona

żona z rodziną

Proszę o nieskładanie kondolencji.

Ul. Maszynowa 14 m. 1. 45561g

Dnia 28 października 1974 r. zmarł nagle, przeżywszy lat 41, nasz najdroższy mąż, tatuś, syn, zięć, szwagier i wujek

STEFAN GĄSIOROWSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 31 bm. o godzinie 14.15 na cmentarzu na Junikowie.

Strapiona

żona z synem i rodziną

45504g

Dnia 28 października 1974 r. zakończył swój pracowity i pełen poświęcenia żywot, były nasz aktywista, kolega i współpracownik, przeżywszy lat 69

FRANCISZEK MOSKWIAK

mistrz fryzjerski

Pogrzeb odbędzie się w dniu 31 października 1974 r. o godzinie 11.10 na cmentarzu górczyńskim.

Rodzinie Zmarłego serdeczne wyrazy współczucia składają

**Zarząd — Rada Zakładowa
Rada Spółdzielni — POP
współpracownicy i koledzy
Spółdz. Pracy Fryzjersko-Kosmetycznej
w Poznaniu**

7314-K1

† Dnia 30 października 1974 roku zmarł nagle, namaszczony Olejami św., nasz kochany mąż, ojciec, brat, teść i dziadek, przeżywszy lat 60, śp.

TADEUSZ DOLATA

mistrz obuwniczy

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada br. o godz. 11.40 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążona

rodzina

Poznań, Grodziska 17 a m. 2. 45640g

† Dnia 29 października 1974 roku zmarł, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy mąż, ojciec, teść i dziadek, śp.

JAN SZAJEK

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada br. o godz. 9 na cmentarzu na Junikowie.

W smutku pogrążona

rodzina

Sikorskiego 30 m. 9. 45620g

† Dnia 28 października 1974 r. zakończyła swój pełen poświęcenia, pracowity żywot, nasza najukochańsza żona i matka, śp.

WANDA MURLEWSKA

z d. Ruchaj

Pogrzeb odbędzie się dnia 31 bm. o godzinie 16 na cmentarzu na Junikowie.

W głębokim smutku pogrążeni

mąż, córka, syn i rodzina

Poznań, Prądyńskiego 47.

Prosimy o nieskładanie kondolencji. 45549g

Kupię domek jednorodzinny lub połowę bliźniacze-
go, blisko tramwaju. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 44111g.

Sprzedam działkę z wolnym mieszkaniem w Do-
pielewie, nadająca się na
ogrodnictwo, o powierzchni
3750 m². Informacje:
Doplewo, ul. Poznańska
19, pow. Poznań. 44254g

Sprzedam gospodarstwo
rolne 7,74 ha, III, IV kl.
ziemia w jednym planie
przy zabudowaniach. In-
formacja: Buk, Wielko-
wieska 17. 44300g

Kupię parcelę, ewentual-
nie z budynkiem gospo-
darczym albo letniskiem,
w okolicy Poznania. Zgło-
szenia telefoniczne 601-02,
po godz. 18 lub oferty „Pra-
sa”, Grunwaldzka 19
dla 44314g.

Sprzedam dom jednorod-
ziny, ogród 900 m², bli-
sko tramwaju, cena 800
tys. Oferty „Prasa” Grun-
waldzka 19 dla 44118g.

Sprzedam okazynię dom
oraz 1,5 ha ziemi. Rudni-
ki, pow. Nowy Tomysł.
Wiadomość: Mirosław Ka-
tek, Michorzewo 73. 44322g

Okazyjnie sprzedam dwie
działki budowlane po 400
m² w Czerwonaku koło
Poznania. Oferty „Prasa”
Grunwaldzka 19 dla 44338g.

Zguby • Różne

Zgubiono damski zegarek
ze złotą bransoletką. Jed-
yna pamiątka. Uczciwie-
go znalazcę proszę gorąco
o zwrot za wynagrodze-
niem. Brzostowicz, Jac-
kowskiego 32 m. 6. 45408g

Zaginął czarny kundelek
— suczka z czerwonym obro-
żem. Znalazcę proszę o
zwrot za wynagrodzeniem.
Powstańców Wielkopol-
skich 12 m. 22. 45368g

Wypożyczalnia eleganckiej
garderoby ślubnej.
Poznań, Paderewskiego 1.
44372g

UNIEWAŻNIA SIĘ

zagubione

ZEZWOLENIA

na sprzedaż napojów

alkoholowych

wydanych dla sklepów

nr 5 przy Starym Ryn-

ku 60 oraz nr 134, przy

ul. Darzyborskiej 7.

7145-K1

S. + p.

MARIA ALEKSANDRA NOWAK

b. prac. Służby Zdrowia i Opieki Społecznej,
odznaczona Srebrnym Medalem Zasługi,
zmarła po długiej chorobie dnia 28 paź-
dziernika 1974 r., opatrzona Sakramentami
św., żyła lat 81, moja kochana siostra, ku-
zynka i ciocia.

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 listopada br.
o godz. 10.15 na cmentarzu junikowskim.

Pozostała w żalu

siostra z rodziną

Poznań. 45596g

Dnia 25 października 1974 r. zmarła była
zasłużona pracownica

STANISŁAWA SCHULC

NAJSERDECZNIEJSZE

WYRAZY WSPÓŁCZUCIA RODZINIE

składają:

**Dyrekcja — Komitet Zakładowy
Rada Zakładowa oraz współpracownicy
Instytutu Obróbki Plastycznej
w Poznaniu**

45392g

TEATRY

OPERA — g. 19 „Gioconda”.
POLSKI — g. 19 „Kwiaty polskie”.
NOWY — g. 19 „Opera za trzy grosze”.
MUZYCZNY — g. 19 „Na szkle malowane”.
LALKI i AKTORA (Scena Marcinek) — g. 10, 17 „Tygrysek”.

KINA

KDF MUZA — g. 10, 12, 14, 16, 18 „Szeptki i krzyki” (szw. 1. l.), g. 20 „Barbarella” (wł. 1. l.).
KDF PALACOWE — g. 15.30, 19 „Potop” cz. I (pol. b.o.).
APOLLO — g. 10.30, 13.45, 17, 20.15 „Potop” cz. I (pol. b.o.).
BAŁTYK — g. 9.30, 12.15, 15, 17.30, 20.15 „Potop” cz. II (pol. b.o.).
GONG — g. 10, 13, 16, 19 „Kabaret” (USA 15 l.).
GRUNWALD — g. 17 „Winnetou wśród Sępów” (Jug. b.o.), g. 19.30 „Mały wielki człowiek” (USA 15 l.).
GWIAZDA — g. 10, 12, 14, 16, 18, 20 „Posłizg” (pol. 15 l.).
KOSMOS — g. 17.30, 20 „Rodeo” (USA 15 l.).
MALTA — g. 16 „Weronika” (rum. 6 l.), g. 18, 20 „Zbrodniarka czy ofiara” (jap. 18 l.).
MINIATURA — g. 15.30, 17.30, 19.30 „Mc Masters” (USA 15 l.).
OLIMPIA, OSIEDLE, PRZYJAZN, RUSALKI (Swarzędz) — nieczynne.
PANCERNIAK — g. 17, 19.30 „Mania wielkości” (fr. 15 l.).
RIALTO — g. 10, 12, 14, 16, 18, 20 „Tragedia na wrzosiowiskach” (duń. 15 l.).
SCALA — g. 16, 18, 20 „Nie ma mocnych” (pol. b.o.).
TECZA — g. 15, 17, „Stara pana” (fr. b.o.), g. 19 „Serafino” (wł. 15 l.).
WARTA — g. 10 „Trzy orzeszki dla kociuszki” (czes.-NRD b.o.), g. 12, 14, 16, 18 „Opowieść w czerwieni” (pol. 15 l.), g. 20 „Gang Olsena” (duń. 15 l.).
WCZASOWICZ (Puszczykowo) — g. 14 „Sześć niedźwiedzi i clown Cebulka” (czes. 6 l.), g. 16, 18, 20 „Helga” (RFN 15 l.).
WILDA — g. 10.30, 13.30, 16.30 „Potop” cz. II (pol. b.o.), g. 19.30 seans zamknięty.
WRZOS (Lubon) — nieczynne.
WRZOS (Mosina) — g. 15.30, 19 „Sami swoi” i „Nie ma mocnych” (pol. b.o.).
FOTOPLASTIKON — g. 13-18 „Windsor — miasteczko zamków”.

DZURY

SZPITALA: interna, chirurgia ogólna, okulistyka, neurologia — ul. Walki Młodych 7; laryngologia — ul. Lutycka; psychiatria — ul. Szpitalna 29/33.
Pogotowie Ratunkowe dla Poznania (ul. Chelmońskiego 29); wypadki uliczne, tel. 999; nagłe zachorowania i cięższe wypadki, tel. 66-00-66. Inf. lekarska 697-35.
Centralny Ośrodek Informacji Medycznej Służby Zdrowia w Poznaniu, tel. 999.
Miejska Lecznica dla Zwierząt ul. Grunwaldzka 248, tel. 672-414 — g. 8-21 (w nocy nagłe wypadki).
Telefon zaufania — nr 998.
Apteki tylko dyżury nocne: Dzierżyńskiego 349, Dąbrowskiego 107/109, Główna 53, Krzeszewska 12, Mazowiecka 12, Kórnicka 24, Słowiańska, Starecka 18.
Czynna cała doba: al. Marcinkowskiego 11.

RADIO

PROGRAM I: 8.10 Mel. naszych przyjaciół; 8.35 Bydgoski koncert rozrywk.; 9.05 Dla klas III i IV (cz. polski); „Na sztach jak na drzewach”; 9.25 Pieśni i tańce ludowe krajów śródziemnomorskich; 10.05 Gdy człek w taniec polski staniesz...; 10.30 „Dwunastu” — fragment pow.; 10.45 Jazz lat 20-tych gra klawirzysta Bix Beiderbecke; 11.05 Muzyka polska; 11.15 Nie tylko dla kierowców; 11.30 Konc. przed hejmałem; 12.25 Gra zespół J. Mikulę; 12.40 Dom i my; 13.10 Dla was gramy i śpiewamy; 13.30 Przeboje z 2-giej reki; 14.05 „Spotkanie z folklorem”; 14.35 Dyskoteka młodych; 15.05 Listy z Polski; 15.30 Jazz dla wszystkich; 16.10 Propozycje do „Listy Przebojów”; 16.35 Z płyt H. Nilsona; 17.10 Radiokurier; 17.20 Rytmostop; 17.40 Piosenki bez słów; 18.10 Muzyka i Aktualności; 18.25 Transm. ze stadionu WP w W-wie II połowy meczu piłkarskiego Polska — Kanada; 19.35 Gwiazdy światła wchodzą; 19.45 Z księgarskiego wylot; 20.10 NURT (Nauki polityczne); „Prawa i obowiązki obywatelskie, ich postawy i cele”; 20.20 Przeboje naszych przyjaciół; 21.10 Koncert żyweń; 21.35 Dźwiękowy plakat reklamowy; 21.50 Z nagrań zesp. „Hagaw”; 22.15 Śpiewa Chris Montez; 22.30 Studio nowości; 23.10 Konc. żyweń od Polonii z Łodzi; 0.10 Program nocny z Bydgoszczy.
WIADOMOŚCI: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12.05, 15, 16, 18.20, 22, 23, 24, 1, 2, 2.55.
PROGRAM II: 8.35 Sprawy codzienne; 9 Jan Brahms — I Kwartet fortepianowy g-moll; 9.40 Tu Radio Moskwa; 10 Kronika kultury; 10.15 Frank Martin: Etiudy na ork. smyczkową; 10.35 Gra flecisty Herbie Mann z towarzyszeniem ork. O. Nelsona; 10.40 Nie ma marginesu; 11 Dla klas VII (geograf.); „Wiele i kominy”; 11.35 Gra Zespołu Jazzowego Kenny Balla; 11.40 Chorozy weneryczne nadal groźne; 13 Ludzie nauki;

W MPO — przed zimą

Górale, pszczelarze, leśnicy — wszyscy jak jeden mąż wrożą surową i śnieżną zimę. Jaka ona będzie, dopiero się przekonamy. W Miejskim Przedsiębiorstwie Oczyszczania przygotowano wszystko, aby ta zima jak najmniej dała się nam we znaki na ulicach, placach i chodnikach Poznania.
Mroźnej i śnieżnej zimy my się nie boimy — mówi dyrektor MPO mgr inż. Aleksander Kalemba. Chcielibyśmy, aby przyszła ona taka, do jakiej tęsknią wszystkie dzieci — niechby spadł śnieg obfity, a mróz skuł lodem stawy w parkach i ślizgawki. I żeby po tem, aż do wiosny panowała mroźna „wyżowa” pogoda — bez ciągłych odwilży i przy-

5 listopada sesja DRN Grunwald

We wtorek, 5 listopada br., o godz. 10 odbędzie się w sali Domu Kultury MO, ul. Grunwaldzka 22, sesja Dzielnicy Rady Narodowej Grunwald. Zaśniedzi temat — to omówienie zadań DRN i przedsięwzięcia w zakresie: ochrony środowiska naturalnego, rekreacji i wypoczynku mieszkańców oraz zatrudnionych w tej dziedzinie. (na)

Atrakcyjne tkaniny w Salonie Jedwabiu

Tkaniny żakardowe oferowane przez Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „Pierwsza” i „Ortal”, produkowane są na nowoczesnych krosnach typu MAV, a propozycja przemysłu jedwabniczego wynosi milion metrów kwadratowych, co daje się wystarczająco zaspokajać istniejącą zapotrzebowanie. Tkaniny te — dostarczane w szerokim wyborze kolorystycznym oraz wzorniczym — charakteryzują się m.in. niskim stopniem kurczliwości i gniotliwości.
4 listopada rozpocznie się ich sprzedaż w Salonie Jedwabiu na placu Wielkopolskim w Poznaniu. Tym cenniejsza to inicjatywa, gdyż dotychczas nie praktykowano w takim wymiarze. Zgromadzone 20 tysięcy metrów atrakcyjnych tkanin żakardowych o różnym przeznaczeniu użytkowym. Wśród nich znajdują się zatem wzory stosowne na sukienki, garsonki, podomki i spodnie oraz w związku z nadchodzącym karnawalem — wieczorowe i cocktailowe. W razie potrzeby salon otrzyma dodatkowe dostawy. Wszystkie sprzedawane tkaniny zaopatrzone będą w szczegółowe przepisy użytkowania oraz prania, jak dotąd nie zawsze znane, a przede wszystkim przestrzegane.
Przewiduje się również przeprowadzenie ankiety wśród klientów, aby zebrane w ten sposób spostrzeżenia przekazać producentom. (pik)

13.20 „Jazz na kontrabas i flet”; 13.35 „Nóż długi jak życie” — opowiadanie; 14 Więcej, lepiej, taniej; 14.15 Czas i ludzie — aud. kombatancka; 14.35 Muzyka operowa; 15 Program dla dziewcząt i chłopców; 15.40 M. Ravel — „Moja matka geś” — suita; 16 Antena nowatorów; 17.25 Aud. ekonomiczna; 17.35 Piosenki Beno Nikolai-deza; 17.50 Radioexpress; 17.55 Z cyklu: „Tematy pozorne nieaktualne” — fel.; 18.05 Muzyka po pracy; 18.40 Nauka praktycznie — „Głos komputera”; 19 K. Szymański — 6 Mazurków op. 50; 19.15 Lekcja jęz. rosyjskiego; 19.30 Ballady jazzowe; 19.40 Rep. lit. pol.; „Bo chleb jest na to aby zjechać do pracy”; 20 Johannes Ockeghen — Requiem; 20.30 Listy emigrantów z Brazylii i USA z lat 1890-1891; 21 B. Bartok — Muzyka na instrumenty strunowe, perkusje i celeste; 21.55 W. A. Mozart — Konc. fortep. D-dur KV 537 „Koronacyjny”; 22.30 Zespół Dźwiękowy; 23 Co pisać o muzyce; 23.20 Z nagrań M. Kosza; 23.40 H. Scheidemann — Magnificaty organowe.
WIADOMOŚCI: 3.30, 4.30, 5.30, 6.30, 7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 18.30, 21.30.
Program własny: 18.20 Wędrowni muzycze.
PROGRAM III: 8.05 Kiermasz płyt; 8.30 Z kompozytorskiej teki; 9 „Noc amerykańska” — pow. Christophera Franka; 9.10 Gra zespołu George’a Gruntza; 9.30 Nasz rok 74; 9.45 J. Haydn — Oratorium „7 słów Chrystusa na krzyżu”; 10.15 Ballady Judy Collins; 10.35 „Dzień jak co dzień”; 11.40 „Szafirowy zmierzch” — pow. W. Astafiewa; 11.50 Mikroracjalny zespół Procol Harum; 12.25 Za kielichem; 13 Na lubelskiej ante-

mrozków, bez opadów śniegu z deszczem i lodowej kaszki.
Tak sobie głośno marzy szef MPO, a na ścianie gabinetu, obok planów i harmonogramów odśnieżania, chętnie by powiesił kolorowy obrazek z zimowym pejzażem — z białymi dachami domów, ze szronem na gałązkach drzew i z dziećmi na saneczkach. A w perspektywie widać się, droga — czarna droga z asfaltem wolnym od śniegu i gołoledzi.
Nie wszystkie ulice Poznania mogą oczyścić ze śniegu i gołoledzi ekipy MPO. Na planie miasta zaakcentowano kolorowymi liniami tylko najważniejsze arterie, wszystkie trasy autobusów MPK, wiadukty i mosty, ruchliwe skrzyżowania, strome podjazdy — łącznie 260 kilometrów. Pozostałe ulice w Poznaniu, jak każdej zimy, pozostaną pod opieką dozorców oraz administratorów domów i osiedli.
Pragniemy w tym miejscu przypomnieć, że obowiązkiem dozorców lub właścicieli domu jest uprzątnięcie śniegu i zlikwidowanie gołoledzi z chodników i połowy jezdni. (Zdarza się, że na ulicach posiadających szynny tramwajowe w jezdni, a nie na wydzielonym torowisku, śnieg zgarniany jest tylko od skrajnej szyny; to niedobrze — trzeba go zebrać od środka jezdni). Czy wszyscy dozorczy zgromadzili już zapasy piasku? Niczego innego nie wolno sy-pać na oblodzone chodniki!

Wróćmy jednak na podwórko MPO. Stoją tam 53 pojazdy, przygotowane już do zimy. Pługi wirnikowe — to na wypadek wielkiego śniegu; pługi zwykłe i piaskarki, na podwoziach samochodów „Skoda”, które latem służy jako polewaczki ulic. Do oczyszczania chodników przygotowano małe „Multicary” z pługami i piaskarkami. W ogrzewanym garażu MPO stoją cztery piaskarki z pługami, napełnione żwirem lub solą, gotowe do natychmiastowej akcji. Pozostałe samochody muszą być w razie potrzeby napełnione środkami przeciw gołoledzi i też będą mogły wyjechać na ulice.
Co do soli oraz innych chemikaliów, to nie jest tajemnicą, że niszczy ona części metalowe samochodów, obuwie przechodniów i zieleni uliczną. O wiele skuteczniej działa jednak na śnieg i lód. Dlatego będzie się nią też zimy posypywać trasy wylotowe z miasta, najruchliwsze skrzyżowania,

strome odcinki jezdni oraz wiadukty. Podobno — tak wynika z opracowań Instytutu Gospodarki Komunalnej — można bez szkody dla roślinności wysypać w ciągu zimy około 1,5 kilograma soli na 1 metr kwadratu jezdni. Nie bardzo w to wierzymy, również w MPO sceptycznie na te dane patrzą i nie zamierzają soli zbyt pochopnie i szczerze.
Czy zima nas w tym roku zaskoczy? — Tak, z całą pewnością odpowiada dyr. A. Kalemba. Każdej niemal zimy jest tak samo. Wprawdzie kontaktujemy się ze służbą meteorologiczną; przysyłają nam ostrzeżenia o przymrozkach i spodziewanych opadach śniegu, ale są to tylko prognozy mniej lub bardziej bliskie prawdy. Pierwsza gołoledź lub obfity opad śniegu spadnie na Poznań zapewne nad ranem. W bazie MPO nie będzie wtedy rezerwy kierowców i operatorów sprzętu. Wyjadą tylko wspomniane cztery piaskarki — na najważniejsze skrzyżowania i ulice. Dopiero po paru godzinach, rano, uda nam się prawdopodobnie zmobilizować ludzi i opanovać ślizgawicę na ulicach lub usunąć zaspy. Czy nie ma na to rady?

— Musielibyśmy praktycznie każdej nocy, od końca października, trzymać w pogotowiu około 20 ludzi, którzy czekali na atak zimy. A tymczasem kierowcy pługów odśnieżnych i piaskarek muszą w dzień obsługiwać inne pojazdy — zamiatarki, polewaczki, śmieciarki itp.
Jesteśmy dobrze przygotowani do odparcia ataku zimy, ale trochę zamieszania na początku na pewno nie zabraknie. Tak już bywa, gdy trzeba puścić w ruch dużą maszynę, przez wiele miesięcy nie wykorzystywaną. Liczymy na wyrozumiałość mieszkańców Poznania i pomoc dozorców, którzy — każdy z osobna — szybko mogą chwycić za łopaty i szufle, aniżeli my wyślemy na ulice 53 pojazdy. (tt)

ODPOWIADAMY

Janek B., ul. Dąbrowskiego. — Aby otrzymać kartę rowerową na leży zgłosić się na egzamin w Komendzie Dzielnicy MO u Inspektora Ruchu Drogowego. (3211)
Katarzyna K. — Prosimy o dokładne sformułowanie, jakiej informacji mamy Pani udzielić. Nie przypuszczamy jednak, aby rada zakładowa nie orientowała się o wysokości pobierania składek związkowej od rencisty. (3240)
M. Grzesiek, Gwardii Ludowej. — Radzimy zwrócić się do Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej w Poznaniu, ul. Czerwonej Armii 80/82, pok. 347. (3202)

15.10 Soul na instrumenty; 15.30 Postrzeżenie i światopogląd; 15.45 Rozszyfrowujemy piosenki; 16.05 Na estradzie Chór Edwi na Hawkinsa; 16.15 J. Haydn — Oratorium „7 słów Chrystusa na krzyżu”; 16.45 Nasz rok 74; 17.05 „Noc amerykańska” — pow.; 17.15 Kiermasz płyt; 17.40 Fotoplastikon; 18 Muzykobranie; 18.30 Polityka dla wszystkich; 18.40 Interdium — mag. muzyczny; 19.15 Książka tygodnia; 19.35 Muzyczna poczta UKF; 20 Okiem reportera w historii; 20.30 Ze śpiewnika Skaldów; 20.45 Lekcja jęz. niemieckiego; 21 Muzyka Mozarta na róg; 21.50 Vincenzo Bellini — „Pirata”; 22.05 Gwiazda siedmiu wieczorów — U. Dudziak; 22.15 Pow. A. Wyh. dżw. „Trzecia granica”; 22.45 Pastisze Thijs van Leera; 23.05 Laboratorium; 23.50 Z nagrań Mahalia Jackson.

WIADOMOŚCI: 5, 6, 7, 8, 10.30, 12.05, 15, 17, 19.30, 22.

TELEWIZJA

CZWARTEK — PROGRAM I: 6.30 — TTR — Fizyka; 1.36: „Zjawiska elektryczne w gazach”; 7 — TV Technikum Rolnicze — Uprawa roślin; 1.44: „Warunki uprawy roślin okopowych i korneiowych”; 10 — Z cyklu: „Najważniejszy dzień życia” — film prod. TVP; „Katastrofa” (kolor); 12.15 — Dla szkół — Język polski; kl. IV lic.; „Polska pojeździ współczesna”; odc. 2; 13.45 — TV Technikum Rolnicze — Chemia; 1.20: „Metale ciężkie — Cynk i ołów”; 14.30 — TV Technikum Rolnicze — Hodowla zwierząt; 1.18: „Żywność i krow mlecznych”; 15.05 — Dzień tematyka w szkole; 16.30 — Dzie-

nik (kolor); 16.40 — Dla dzieci — Ekran z bratkiem; 17.40 — „Gore ogień gore” — z cyklu: „Zwycza-je i obrzędy” (kolor); 18.10 — „Gdzie jest ich dom?” — krótko-metrażowy film prod. polskiej; 18.25 — Transmisja II połowy meczu piłki nożnej: Polska — Kanada; 19.15 — Przymiomy, radzimy; 19.20 — Dobranoc i Dzieńnik (kolor); 20.20 — Teatr „Kobra”; — Zygmunt Zeldler-Zborowski; „Śmierć w samochodzie” na motywach powieści „Gość z Londynu”; Reż. — Marek Nowakowski; 21.35 — Wiadomości sportowe; 21.45 — „Portugalia — próba sił” — program publicystyczny; 22.05 — „Młosa tragedia”; — „Na diabelskiej drodze”; — Ireneusza Iredyńskiego (kolor); 22.35 — Dziennik (kolor).
PROGRAM II: 17.15 — „Puszcza” — film dok. (kolor); 17.55 — Scena Telewizji Młodych; 18.30 — Pory roku; „Jesień” — Oratorium Józefa Haydna; 19 — Kalendarz sportowy (kolor); 19.20 — Dobranoc i Dziennik (kolor); 20.20 — Drugi oddech „Luxpolu” — program publicystyczny; 20.50 — Język francuski — powt. 1.30, cz. I (kurs II stopnia); 21.20 — 24 godziny (kolor); 21.35 — „Sześć żon Henryka VIII”; — „Anna de Cleves”, odc. IV filmu prod. ang. (kolor).
PIĄTEK — PROGRAM I: 6.30 — TV Technikum Rolnicze — Chemia; 1.20: „Metale ciężkie — cynk, ołów” (powt.); 7.30 — TV Technikum Rolnicze — Hodowla zwierząt; 1.18: „Żywność i krow mlecznych” (powt.); 10.45 — „Jan Jar-goń gra chorały Bacha”; 11 — „Pasażerka” — fab. film prod. polskiej, reż. — Andrzej Munk; 12 — Dziennik; 12.20 — Michał Most

— Dzieci — dorosłym
Mieszkańcy Domu Opieki Społecznej przy ul. Mogiłańskiej (Nowe Miasto) przyjemnie spędzili dzieńne popołudnie. Obejrzeni występy dziecięcego zespołu tanecznego, działającego przy „Społem”. Włodarczyk Spółdzielni Spożywców, Oddział w Puszczykowie. Dzieci uprzyjemniły czas mieszkańcom domu tańcami, piosenkami i recytacjami.
Zespołem, który już niejednokrotnie występował społecznie, opiekują się także Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lubonia” w Luboniu. Dzięki niej dzieci mają m. in. zapewnioną salę do ćwiczeń. (a)

Dzieci — dorosłym

MO szuka świadków
26 bm. o godz. 12.30 w Poznaniu na ul. Roosevelta — samochód m-ki „Nysa” lub „Zuk” potrafił na przejściu dla pieszych kobiet lat 78 i odjechać z miejsca wypadku. Świadców powyższego zdarzenia proszeni są o zgłoszenie się w Komendzie Miejskiej MO w Poznaniu, plac Wolności 16, p. 16 względnie telefonicznie: 41-26-31. (na)

Kwiaty są chyba najdoskonalszym symbolem naszej pamięci o tych, którzy odeszli. Stąd właśnie tak wielki na nie popyt — w przededniu Dnia Zmarłych. Na zdjęciu: reporterska migawka z Rynku Wildeckiego. Fot. — K. Przychodzki

Od 31 bm do 3 listopada Handel, komunikacja, poczta

W tym tygodniu, w piątek — przypada Dzień Zmarłych, kolejna sobota wolna od pracy oraz niedziela. W związku z tym wprowadza się zmiany w godzinach otwarcia sklepów, placówek gastronomicznych i usługowych, a także w komunikacji miejskiej.

HANDEL

Ostatnio na łamach „Głosu” zamieściliśmy ogłoszenia dotyczące otwarcia sklepów i placówek usługowych od 31 bm. do 3 listopada br. Wobec tego dzisiaj przypominamy tylko, że w mleko i pieczywo można się zaopatrywać 31 bm. do godz. 20, a w sobotę od godz. 7 do 13. Od 1 października br., na okres zimowy, zlikwidowano sprzedaż mleka w niedzielę i święta. Zarządzenie to obowiązuje także 1 i 3 listopada.

KOMUNIKACJA

Dla ułatwienia mieszkańcom dojazdów do cmentarza, MPK wprowadziło szereg zmian na liniach autobusowych i tramwajowych. Od 27 bm. do 3 listopada (z wyjątkiem 1 listopada) w godz. od 10 do 17.30 kursuje autobus z ul. Grunwaldzkiej (narożnik ul. Cmentarnej) do kaplicy na cmentarzu junikowskim.

W porozumieniu z Wydziałem Komunikacji Urzędu Miasta Poznania i Wydziałem Ruchu Drogowego KM MO ustalono, że w Dniu Zmarłych na ul. Grunwaldzkiej — od ul. Jugosłowiańskiej do Junikowa — obowiązywać będzie ruch jednokierunkowy. Powrót z Junikowa zapewniono nową drogą (ul. Łąkowa w Plewiskach) łączącą ul. Grunwaldzką z ulicami: Żłotowską i Świerczewskiego. Również na ul. Gnieźnieńskiej (od ul. Krawcowej do ul. Bałtyckiej) obowiązywać będzie jeden kierunek ruchu do cmentarza na Miłostowie. Powrót ul. Bałtycką.

1 listopada od godz. 9 uruchomione będą dodatkowe autobusy z pl. Wyspiańskiego do kaplicy na cmentarzu junikowskim, a z al. Marcinkowskiego do cmentarza na Miłostowie. Oplata za przejazd tymi autobusami wyniesie 3 zł. Bilety sprzedawane będą w kasach przed wejściem do autobusu.
Linie nr: 51, 53, 60, 62, 63, 68, 70, 71, 75, 79, 102, 103, 105, 108 i 111 będą zasilone od godz. 9 dodatkowym taborem. Autobusy na liniach pospiesznych A i B nie będą kursowały. Natomiast uruchomiona będzie linia nr 112, która normalnie jeździ tylko w dni robocze. Ogółem wprowadzonych będzie do ruchu 60 dodatkowych autobusów.
Tramwaje 1 listopada kursować będą, jak w dni świąteczne. Dla zapewnienia jednak mieszkańcom i przyjezdnym szybszego dojazdu do poznańskich cmentarzy, MPK wprowadza szereg zmian. Od godz. 10 jeżdżić będą dodatkowe wozy z al. Marcinkowskiego do Junikowa. Na liniach nr 1 i 15 zostanie zwiększona o 100 proc. częstotliwość w kursowaniu wozów. Linie nr 6, 15 i 17 od godz. 8 jeżdżić będą do Junikowa, a nie — jak zwykle — tylko do ul. Bolkowickiej. Od godz. 10 do godz. 17 uruchomiona będzie linia nr 12, a od godz. 12 linie nr 7 i 9 zostaną przedłużone od ul. Traugutta do Dębca.

Wydział Komunikacji Urzędu Miasta Poznania i Wydział Ruchu Drogowego KM MO w związku ze zwiększonym ruchem ulicznym, apelują do kierowców o zachowanie szczególnej ostrożności oraz ściśle przestrzeganie przepisów ruchu drogowego.

POCZTA

W sobotę, 2 listopada, poczta doręczycielska funkcjonować będzie normalnie; w ten dzień listonosze przyniosą do domów tylko korespondencję i prasę (a więc nie będzie przekazów pocztowych i rent). Natomiast nie wszystkie placówki pocztowe będą otwarte. W każdej dzielnicy czynne będą wyznaczone urzędy, ale najczęściej w skróconym wymiarze godzin (większość zakończy pracę o godz. 13). Najdłużej czynny będzie Urząd Poczty 46 na Osiedlu Jagiellońskim 52/53 (Rataje) — w godz. od 8 do 20. (na)

Apel ZBoWiD

Niechaj Dzień Zmarłych będzie okazją do złożenia hołdu i wyrazu pamięci tym wszystkim, którzy swym życiem okupili wolność i niepodległość naszej Ojczyzny. Pamiętamy o grobach żołnierzy, uczestników walki podziemnej, ofiar hitlerowskiego terroru i poległych za władzę ludową. Niech na wszystkich mogiłach tych bohaterów, rozsiadanych po wielkopolskiej ziemi, znajdują się znicze i kwiaty.
Informujemy, że na ogólne życzenie społeczeństwa największe miejsce martyrologii ludności polskiej Poznańskiego — Fort VII w Poznaniu i Zabikowo — będą udostępnione do indywidualnego zwiedzania w dniach 1-3 listopada. (na)